

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Integrovaný záchranný systém

Hana Stejskalová

Bakalářská práce

2010

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomiky a managementu
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Hana STEJSKALOVÁ**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Ekonomika pro kriminalisty**

Název tématu: **Integrovaný záchranný systém**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Úvod

1. Problematika krizového managementu
2. Charakteristika a legislativní úprava IZS
3. Analýza IZS v okrese Chrudim
4. Návrhy a doporučení pro IZS v okrese Chrudim

Závěr

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

MOZGA, J. a VÍTEK, M. Havarijní plánování. Hradec Králové: Gaudeamus Univerzita Hradec Králové, 2003. ISBN 80-7041-653-X
KROUPA, M. a ŘÍHA, M. Integrovaný záchranný systém. Praha: Armex Publishing s.r.o., 2005. ISBN 80-86795-14-4
FARAZMAND, A. Handbook of Cisis and Emergency Management. United states of America: Tailor & Francis, 2001. ISBN 0-8247-0422-3
Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů
Internet: www.mvcr.cz

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Radim Roudný, CSc.
Ústav ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: 25. června 2009

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2010

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 14. srpna 2009

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci použila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000Sb., autorský zákon, zejména ze skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 25. 6. 2010

Hana Stejskalová

Poděkování:

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce, doc. Ing. Radimu Roudnému, CSc. za odborné vedení a cenné rady, které mi ochotně poskytl v průběhu zpracování této práce. Dále můj dík patří rodině, za to že mi umožnila studium na Univerzitě a také panu Bc. Marku Kozákovi, vedoucímu krizového úřadu v Chrudimi za poskytnuté materiály.

ANOTACE

Bakalářská práce je věnována krizovému řízení a souvisejícím událostem. Zejména pak charakterizuje složky Integrovaného záchranného systému v rámci jeho činnosti. V praktické části se zabývám mimořádnými událostmi, vyskytujícími se na území okresu Chrudim a ve zde působícím IZS. V závěru práce pak podávám návrhy a doporučení na zlepšení fungování IZS v okrese Chrudim.

KLÍČOVÁ SLOVA

Krize; mimořádné události; krizové řízení; integrovaný záchranný systém

TITLE

Integrated rescue system

ANNOTATION

This bachelor's paper describes crisis management and tasks connected with the particular occurrence or event, focusing on the Integrated Rescue System and activities of its components when in action. The factual part of the thesis deals with extraordinary events occurring in Chrudim district, and activities of the IRS allocated to this area. The concluding section contains recommendations and proposals aimed at perfecting the IRS performance in Chrudim district.

KEYWORDS

Crisis; extraordinary events; crisis management; Integrated rescue system

Obsah

Úvod	9
1 Krizový management obecně	10
1.1 Obecné pojmy	10
1.2 Rozpory současného světa	12
1.3 Pojem krize a její členění	13
1.4 Česká republika a mimořádné události	18
1.5 Pojetí krizového managementu	18
1.5.1 Členění krizového managementu	20
1.5.2 Úkoly krizového managementu	21
1.5.3 Cíl krizového managementu	23
1.5.4 Subjekty krizového managementu	23
2 Legislativní úprava a charakteristika IZS	24
2.1 Legislativní úprava IZS	24
2.2 Charakteristika IZS	25
2.2.1 Základní složky IZS	26
2.2.1.1 Hasičský záchranný sbor ČR	26
2.2.1.2 Jednotky požární ochrany	28
2.2.1.3 Policie České republiky	30
2.2.1.4 Zdravotnická záchranná služba	35
2.2.2 Ostatní složky IZS	37
2.2.2.1 Armáda ČR	37
2.2.2.2 Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska	38
2.2.2.3 Český červený kříž	38
2.2.3 Příprava složek IZS na mimořádnou událost	39
2.2.4 Ochrana obyvatelstva za mimořádných událostí	39
2.2.5 Základní roviny činností IZS	42
2.2.6 Koordinace složek IZS	42
2.2.7 Operační a informační středisko IZS	43
2.2.9 Dokumentace IZS	45
2.2.10 Komunikace při zásahu jednotek IZS	48
2.2.10.1 Krizová komunikace	49

2.2.11 Tísňová volání v České republice	49
3 Analýza IZS v okrese Chrudim	51
3.1. Charakteristika okresu	51
3.2 Mimořádné události vyskytující se v okrese Chrudim	52
3.2.1 Mimořádné události vyvolané přírodními vlivy	52
3.2.2 Mimořádné události vyvolané lidskou činností	54
3.3 Bezpečnostní rada a krizový štáb v rámci působnosti Chrudim	56
3.3.1 Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností Chrudim	56
3.3.2 Krizový štáb určené obce města Chrudim	57
3.4 Zdravotnická záchranná služba, územní odbor Chrudim	58
3.5 HZS Pardubického kraje, územní odbor Chrudim	58
3.5.1 Historie HZS, územní odbor Chrudim	58
3.5.2 Současná situace HZS územního odboru Chrudim	60
3.6 Krajské ředitelství Pardubického kraje, obvodní oddělení Chrudim	67
3.6.1 Bezpečnostní situace v roce 2009 v rámci OOP Chrudim	68
4 Návrh a doporučení pro IZS Chrudim	72
4.1 Rozhodování „zkušených“ úředníků	72
4.2 Zvýšení stavů pracovníků ZZS	72
4.3 Informovanost občanů	72
4.4 Častější školení	73
4.5 Prevence ve školách	73
4.6 Místní znalost zaměstnanců OPIS	74
4.7 Technická vybavenost	74
Závěr.....	75
Seznam použité literatury	77
Seznam obrázků, grafů a tabulek	79
Seznam příloh	80

Úvod

Téma bakalářské práce jsem si vybrala, jelikož žijeme v době, kde jsme téměř denně zahlcováni informacemi o vyskytujících se mimořádných událostech nebo krizových situacích. Lidská společnost se snaží vzniku těchto událostí zabránit nebo alespoň minimalizovat jejich následky na přijatelnou míru. Proto vytváří různé ochranné prostředky, které pak účinně používá integrovaný záchranný systém. Je tedy jakousi zárukou obyvatelstva, kterou stát dává občanům v případě těchto událostí. Rozhodla jsem se soustředit pozornost integrovanému záchrannému systému okresu Chrudim, jelikož v tomto okresu bydlím a uvítala jsem tak možnost proniknout do této problematiky hlouběji a zjistit, jaké krizové události mě denně ohrožují.

Na začátku práce je nutné vymezit základní pojmy a seznámit čtenáře s pojmem krize, s příčinami jejich vzniku a také popsat krizové řízení.

Ve druhé části seznámím s charakteristikou jednotlivých složek integrovaného záchranného systému a jejich dokumentaci. Důležitou roli pak hraje jejich vzájemná komunikace při zásahu a koordinace jejich činností. Dále se zmíním o operačních a informačních střediscích a tísňových voláních.

Ve třetí části se budu věnovat popisu vyskytujících se mimořádných událostí v okresu Chrudim a aktuální situaci IZS.

V závěru své práce provedu hodnocení a doporučení a na konec zrekapituluji splnění své bakalářské práce.

V teoretické části budu užívat především metodu literárního průzkumu a legislativy pro shromáždění potřebných údajů. V praktické části pak vedle průzkumu literatury budu vycházet z webových stránek, zkušeností pracovníků z probírané oblasti a využiji analýzu dat.

Cílem práce je seznámit se s příčinami vzniku různých mimořádných událostí a krizových stavů, kterým se společnost snaží uchránit prostřednictvím integrovaného záchranného systému. Dále charakterizovat tento systém a následně prozkoumat situaci v okresu Chrudim.

1 KRIZOVÝ MANAGEMENT OBECNĚ

1.1 Obecné pojmy

Záchranné práce

Činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí a vedoucí k přerušení jejich příčin.

Likvidační práce

Činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou nebo krizovou událostí. IZS tedy neřeší obnovu území postiženou mimořádnou nebo krizovou situací.

Mimořádný stav

Období ohrožení anebo působení negativních následků mimořádné události na život, zdraví anebo majetek, případně životní prostředí, v průběhu kterého jsou prováděna opatření na snižování rizik, ohrožení anebo postupy a činnosti na odstraňování následků mimořádné události. Je to tedy období narušení dosažené úrovně bezpečnosti a stability daného subjektu anebo systému

Mimořádná událost

Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy a také *havárie*, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. [17]

Havárie

Mimořádná událost (dále jen „MU“) vzniklá v souvislosti s provozem technických zařízení a budov, užitím, zpracováním, výrobou, skladováním nebo přepravou nebezpečných látek nebo nakládáním s nebezpečnými odpady.

Živelná pohroma

MU vzniklá v důsledku škodlivého působení přírodních sil.

Krise

Stav, který považujeme za kritický, a to v případě kdy dojde k překročení určité hranice.

Krizový stav

Stav vyhláší hejtman kraje nebo primátor hl.m. Prahy (stav nebezpečí), vláda ČR, popř. předseda vlády ČR (nouzový stav) nebo Parlament ČR (stav ohrožení státu a válečný stav) v případě hrozby nebo vzniku krizové situace a v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu. [18]

Krizová situace

MU, která může nastat po narušení rovnovážného stavu přírodních, technologických nebo společenských systémů ohrožujících životy lidí a jejich majetek, životní prostředí, ekonomickou situaci státu a jeho obyvatelstva. Krizovou situací je také stav vnějšího ohrožení svrchovanosti a celistvosti státu. V krizové situaci, v závislosti na její úrovni, vyhláší orgán stanovený zákonem stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení nebo válečný stav. [18]

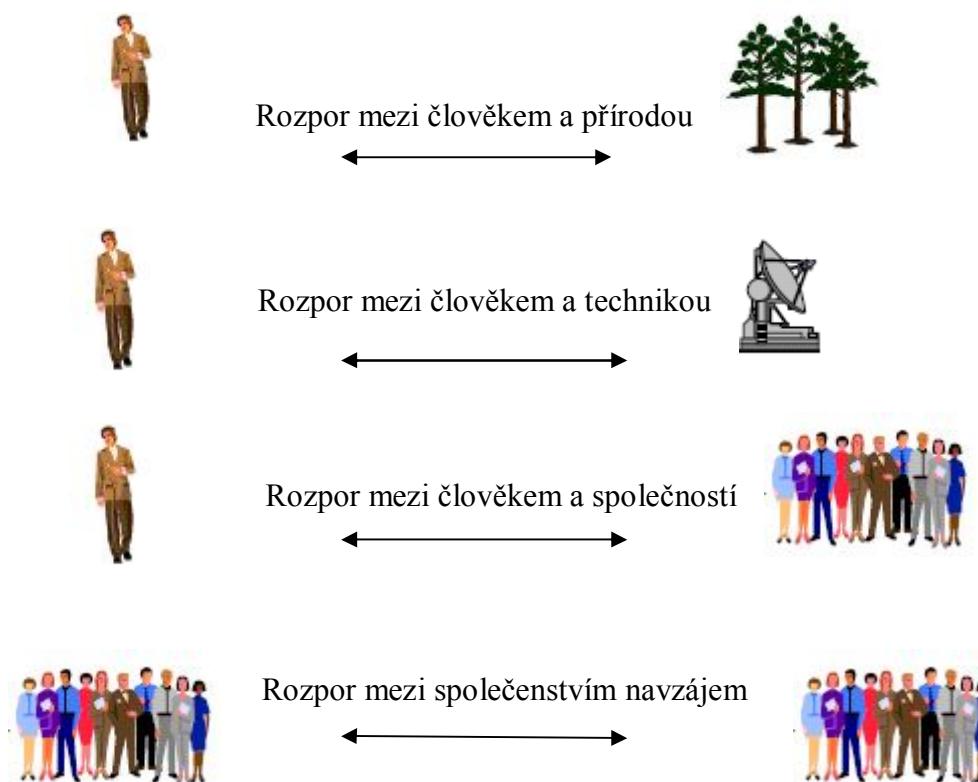
Hrozba

Síla, událost, aktivita nebo osoba, která má nežádoucí vliv na bezpečnost nebo může způsobit škodu. [7]

1.2 Rozpory současného světa

Žijeme ve světě, který nám za poslední století přinesl největší pokrok a rozvoj, ale i utrpení, bídu a hlad. Národní nepokoje, náboženské rozpory, rostoucí míra nezaměstnanosti, terorismus, organizovaný zločin, ekologické katastrofy, průmyslové havárie, přírodní živly s jejich ničivou silou – to vše jsou pro nás negativní jevy, které ohrožují a zpomalují rozvoj lidstva.

Zde uvádím 4 hlavní rozpory, které jsou z hlediska důležitosti potřeba řešit: [8]

Obr. č. 1 Nejvýznamnější rozpory současného světa [8]

Rovnováha přírody a společnosti je nevyhnutelná. Rozpory však s sebou přinášejí řadu rizik, které mohou být zdrojem krizových jevů s negativními vlivy na celou společnost. Lidé přetvářejí přírodu, přizpůsobují svým potřebám a chtějí z ní vytěžit co nejvíc. Příroda má sice revitalizační schopnost, ale člověk ji způsobuje takové škody, které ohrožují její vlastní existenci. Neustále zanikají další rostlinné a živočišné druhy, životní prostředí se zhoršuje a ohrožena je i samotná existence člověka na Zemi.

Vědecko-technický pokrok nám ulehčuje život v téměř každé situaci, ale přitom přináší technologie a prostředky, které lidstvo masivně ohrožuje a vytváří se i možnost vzniku havárií a mimořádných událostí. Společnost, která po desetiletí nepoznala hrozbu války, ve snaze ulehčit si život, spojuje kvalitu života s technologiemi, od kterých očekává „osvobození“ od nedobrovolných rizik. Některé důsledky každodenního konání si člověk nedokáže ani představit, poněvadž se projevují až za delší dobu a lze je zjistit pouze vědeckými postupy a technologiemi. Vykládá se tak obava z budoucnosti jako nejistá a neurčitá a vzniká tak propast mezi akcí, důsledky a činiteli příčin, takže bývá někdy nemožné sestavit jasnou vazbu mezi nimi. Budoucnost se tak odchyluje od termínu pokroku k termínu riziko. Proto je nutné, aby veřejnost byla informována, má-li se naučit s riziky žít, o východiscích a základech rozhodování týkajících se ochrany obyvatelstva. Prostřednictvím vzájemné informovanosti se veřejnost naučí s riziky žít a stát se naučí rizika regulovat. S lidským poznáním se tak neustále objevují nové a složitější otázky.

Člověk v přírodě ani ve společnosti nevystupuje jako jedinec, ale spojuje se do určitých společenstev, vytváří různé komunity, spolupracuje na národní či mezinárodní úrovni. Napříč tomu si vždy vyhledává jedinečné postavení a z tohoto důvodu musí v komunitách existovat uspořádanost a organizovanost. Vyčleňují se tak vedoucí i řadový pracovníci, přičemž obě dvě skupiny jsou důležité pro další vývoj. Při stanovení celé společnosti se pak prosazují individuální postoje a zájmy a rozpory se prohlubují.

V neposlední řadě je třeba poukázat na rozpory mezi lidským společenstvím. Země neposkytuje všem stejné podmínky a ne všichni je mohou využívat. Ekonomická, politická, národnostní, náboženská a řada dalších oblastí, kde vzniká spousta rozporů mnohdy řešených silou. [8]

Uvedené rozpory, ale i samostatná příroda jsou zdrojem mimořádných událostí, které jsou součástí krizových jevů, případně mohou představovat jejich spouštěcí mechanismus. Ty se více či méně negativně odrážejí od vývoje lidstva a budou nás provázet i nadále.

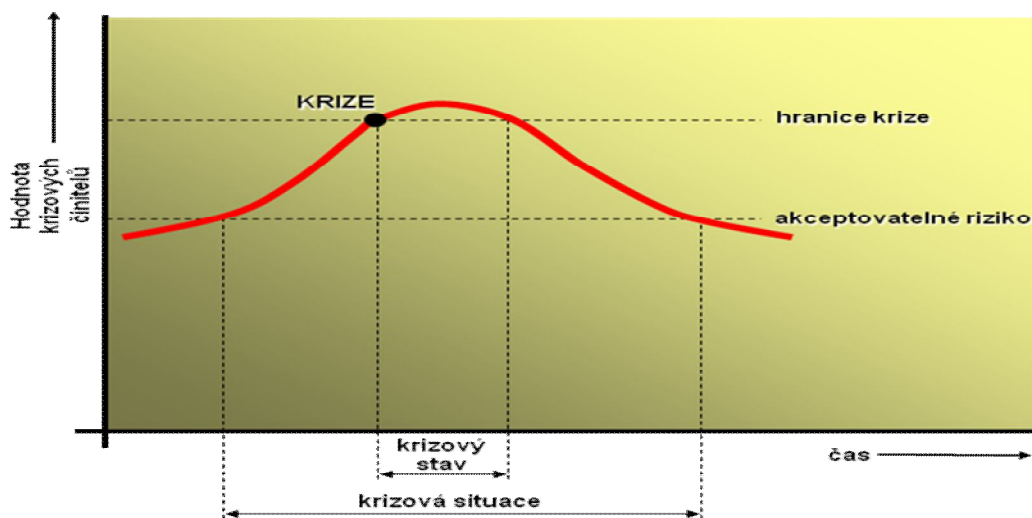
1.3 Pojem krize a její členění

Obecně je to stav, kdy dojde k nežádoucí situaci a to:

Překročením nebo naopak podkročením určité meze, kterou považujeme za kritickou.¹

Příkladem z různých oblastí může být překročení průtoků řeky s následkem povodně nebo naopak nedostatek vody, nedosažení plánované výroby s následkem snížení zisku firmy, který může vést k jejímu zániku. Dalším příkladem může být ztráta 20 Kč, která pro bezdomovce může být kritická a pro boháče není ničím nepříznivým. [6]

Krize se může vyskytovat v jakékoliv oblasti. V případě odchýlení se od normálního stavu nastanou krizové jevy.

Obr.č. 2 Vznik krizové situace, krize a krizového stavu [8]

Charakteristickými znaky krize jsou:

Ohrožení dotčeného objektu, moment překvapení, časová tíseň, intenzita projevů, naléhavost řešení, nejistota vývoje, specifické nástroje prostředky a možnost zániku objektu.

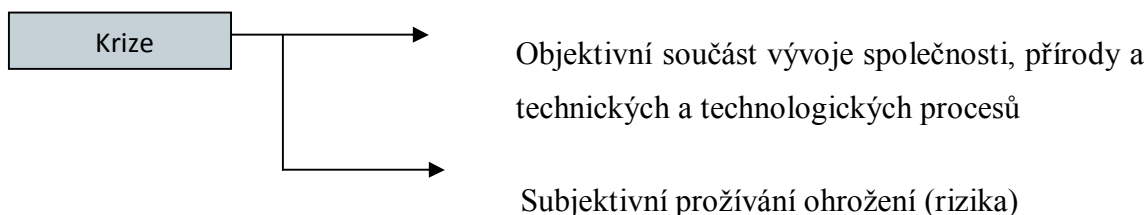
Všeobecné předpoklady krize:

Krize označuje jevy společenského života, je objektivní a existuje nezávisle na vůli člověka (na druhé straně by bez lidí neexistovaly ani krize).

Krize má subjektivně – objektivní dimenzi ve sféře hodnot (krize jednoho subjektu může být přínosem a podmínkou rozvoje jiného subjektu).

¹ při krizi se jedná o nadbytečnost, nebo nedostatečnost něčeho v takové míře, že to působí problémy. Otázkou je, co je kritická mez? Pokud se jedná o mezní situace, např. požár, smrt, konkurz podniku, má vyjádření meze objektivní charakter. Vždy se však jedná o subjektivní hledisko [6]

Krize může být vyvolána uměle jako nástroj řešení vnitřních problémů subjektu, případně jako součást taktiky.

Obr.č. 3 Subjektivní a objektivní stránka krize [10]

Krizi můžeme rozdělit na:

- Krize aktivit, která vyplývá z plánovaných aktivit, které mohou mít výsledek pozitivní či negativní. Může to být např. odbytová krize podniku, krize sociálního systému nebo krize manželství. [6]
- Mimořádné události, které nemusí být vždy způsobeny činností lidí.

Je to náhlá závažná událost, která způsobila narušení stability systému, anebo probíhajících dějů a činností, případně ohrozila jejich bezpečnost anebo existenci.

Typ MU	Ztráty na lidských životech	Materiální ztráty v řádově v Kč
ZÁVADA	Žádné	100
VADA	Žádné	1 000
PORUCHA	Žádné	10 000
NEHODA	Jedínek	100 000
HAVÁRIE	Několik jedinců	1 mil.
ZÁVAŽNÁ HAVÁRIE	Desítky	10mil.
POHROMA	Stovky	100 mil.
KATASTROFA	Tisíce	1 mld.
KATAKLYZMA	Statisíce	10 mld.
APOKALYPSA	Milióny	100 mld.

Tab.č.1 Členění nepříznivých a mimořádných událostí podle stupně jejich závažnosti [6]

Všeobecné faktory mimořádné události (krizového jevu):

- Příčina vzniku mimořádné události
  - její poznání umožňuje usměrňovat negativní důsledky a vykonávat preventivní opatření,
  - její celkové vyhodnocení umožňuje předvídat vznik budoucích krizových jevů přijmout řadu preventivních opatření
- Důsledek vzniku mimořádné události
  - způsobuje ztrátu, škody, omezení a ohrožení života lidí i materiálních škod,
  - podmiňuje vznik záchranných a bezpečnostních systémů (krizový management, havarijní a záchranné služby, systém záchranných, likvidačních a lokalizačních prací, monitorování, ...)
- Čas vzniku mimořádné události
  - je obsažený v rychlosti projevení se účinků mimořádné události a v možnosti předvídat vznik mimořádné události s negativními dopady. Vyústění děje do kritického okamžiku může být - *náhlé*
    - *postupně vznikající*
- Délka trvání mimořádné události
  - je charakterizovaná dobou po kterou působí negativní jevy a znemožňují tak návrat do původního stavu
  - posuzuje se podle konkrétních případů a rozdělujeme je na
    - *krátkodobé*
    - *střednědobé*
    - *dlouhodobé*
- Doba vzniku mimořádné události
  - souvisí s možností zjištění mimořádné události s podmínkami jejího řešení
  - v tomto směru je potřebné v jednotlivých případech zohledňovat:
    - *den*
    - *noc*
    - *roční období*
- Prostor vzniku mimořádné události
  - je charakterizován podmínkami, ve kterých mimořádná událost probíhá:
    - *vnitřními podmínkami*
    - *vnějšími podmínkami*

- Úroveň informovanosti o vzniku mimořádné události
  - zabezpečení prvotní informovanosti o vzniku mimořádné události
  - vytvoření systému monitorování krizového jevu
  - vyrozumění pracovníků krizového managementu a varování obyvatelstva v dotčené oblasti
  - poskytování úplných informací pro řídicí stupně krizového managementu, pro odborníky z praxe i pro širokou veřejnost

- Intenzita mimořádné události
  - velikost působení destrukční síly

- Riziko vzniku mimořádné události
  - míra nebezpečnosti a schopnosti destrukčního potenciálu ohrožit existenci určitého systému

Uvedené skutečnosti poskytují řadu informací, které napomáhají při pochopení mimořádných událostí a umožňují hledat účinnější preventivní opatření, ale také co nejuvhodnější nástroje a postupy řešení mimořádných událostí (krizových jevů).

Základním východiskem pro řešení mimořádných situací je ústavní zákon č.110/1998 Sb., **o bezpečnosti ČR**. Doplnuje ho ustanovení Ústavy ČR a mezinárodních smluv podle čl. 10 Ústavy ČR, které se na tuto problematiku vztahují. Mezinárodní smlouvy² na tuto problematiku nahlízejí spíše ze strany postavení jednotlivce a prolínají se v nich tři základní typy mimořádného stavu, a to:

- válečný stav³
- stav ohrožení státu
- nouzový stav

---

² Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (č.120/1976), Evropská úmluva (č. 209/1992 Sb.) atd.

³ Zatímco v zákoně č. 240/1999 Sb., o krizovém řízení (dále jen **krizový zákon**) se válečný stav nevyskytuje, v zákoně o IZS se mezi krizové stavy válečný stav počítá.

1.4 Česká Republika a mimořádné události

Stav nebezpečí

Může se vyhlásit v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí, jsou-li ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí nebo vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a není-li je možné odvrátit běžnou činností správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému. [18] Stav nebezpečí může zrušit vláda a může být vyhlášen jen na dobu 30 dnů.

Nouzový stav

Stav vyhlášený vládou ČR, popř. předsedou vlády ČR v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. [19]

Stav ohrožení státu

Stav, kdy je ohrožení veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti ČR velkého rozsahu, zejména v souvislosti s ohrožením základních hodnot demokracie, svobody, násilnými akcemi subjektů cizí moci spojenými s použitím vojenských sil, rozsáhlými migračními vlnami, aktivitami mezinárodního zločinu a terorizmu, ohrožením ekonomické bezpečnosti ČR, ohrožením zdraví a životů, majetků a životního prostředí velkého rozsahu. [19]

Válečný stav

Stav vzniklý mezi znepřátelenými státy nebo jinými subjekty mezinárodního práva, a to vypuknutím ozbrojeného konfliktu bez ohledu na to zda byla vypovězena válka. Ústava ČR jej definuje jako situaci, kdy je ČR napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Válečný stav vyhláší Parlament České republiky. [23]

1.5 Pojetí krizového managementu

Člověk v současné době dokáže objasnit zdroje, příčiny a zákonitosti převážné většiny krizí. Toto poznání bohužel nezabrání jejich vzniku. Vykonávání preventivních opatření a

vytvoření účinných mechanismů však může minimalizovat ztráty a škody. Existuje tedy zdůvodněná potřeba řízená osobním managementem, který by se uvedenými problémy komplexně zaobíral a který se ve světě běžně označuje krizový management.

Počátek tohoto pojmu sahá do oblasti politiky a spojuje se s americkým prezidentem G. Washingtonem. Později byl používán dalším americkým prezidentem J.F. Kennedym, kdy v roce 1962 v průběhu tzv. Karibské krize sestavil svůj pracovní tým, který nazval „crisis management“. Následně byl převzat do terminologie NATO a po celou dobu války byl nástrojem pro řešení různých krizových situací vojenského charakteru, vzniklých mezi NATO a Varšavskou smlouvou. Změna uspořádání vojensko-bezpečnostních hrozeb a rizik v euroatlantickém prostoru, pád železné opony v Evropě a rozpad bipolárního světa způsobily, že pojem krizový management (dále jen „KM“) se stal univerzálním termínem pro pojmenování procesů spojených se zvládnutím krizových situací přírodního (živelního), antropogenního, sociálně společenského, ekonomického či podnikohospodářského charakteru.

K vymezení pojmu krizového managementu vede cesta přes obecný management. Anglickému pojmu „management“ nejlépe odpovídá český výraz „řízení“. V Evropské unii a NATO se však pod pojmem „crisis management“ vyskytuje jiná problematika než v ČR. Tímto pojmem je označováno uspořádání sporů a zajišťování bezpečnosti v post-konfliktních oblastech, jakož i prevence konfliktů – např. vysílání vojáků nebo policistů do zahraničních mírových misí apod., i řešení nejzávažnějších politických situací. V amerických publikacích se pro český výraz „krizové řízení“ používá spíše označení „emergency management“.

„Krizové řízení tedy představuje souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešením krizové situace.“ [4]

Dle Aliho Farazmanda [2] je KM přesná a časová diagnóza vyplývající z kritických a dynamických událostí.

Předmětem krizového řízení jsou krizové situace vzniklé v důsledku: [1]

- živelních pohrom antropogenních havárií,
- eskalace rizik ekonomického charakteru a
- sociálních a společenských forem ohrožení,

vyžadující řešení na úrovni makroekonomiky (státu) nebo mikroekonomiky (podnikohospodářské sféry) se všemi důsledky na svrchovanost, územní celistvost,

demokratické základy, vnitřní pořádek a bezpečnost státu, ekonomiku a majetkové hodnoty, životy a zdraví lidí, životní prostředí, mezinárodní a spojenecké závazky České republiky.

Pojem krizové řízení je též nutné definovat ze 3 základních pohledů: [8]

- z funkčního pohledu je to specifická činnost managementu řídicího subjektu anebo řídicí soustavy, zaměřená na řešení vzniknuté krizové situace, s použitím principů, metod a postupů s cílem překonat její negativní následky a obnovit fungování daného systému,
- z institucionálního pohledu je to soustava institucí (pracovníků) zabírající se analýzou možnosti vzniku krize v daném systému, jejich příčin a možných následků a hledáním opatření a nástrojů na jejich předcházení a na eliminování negativních důsledků v případě jejich vzniku,
- z teoretického pohledu je to logicky uspořádaný soubor poznatků o možných krizích, jejich příčin a důsledků na úrovni zajištění bezpečnosti státu, společnosti jako celku, hospodářské činnosti a majetku, o principech, možných metodách a opatřeních na jejich řešení.

1.5.1 Členění krizového managementu

Krizový management můžeme rozdělit na tři úroňový systém řízení, a to:

- Krizový management na úrovni státu, tj. vlády, parlamentu, prezidenta a ústředních orgánů státní správy - *vrcholový krizový management*. Výkonným orgánem vrcholového KM pro období stavu ohrožení a válečného stavu se stane **bezpečnostní rada státu**.
- Krizový management na úrovni nižších orgánů státní správy, tj. krajských, okresních a místních úřadů – *regionální krizový management*. Výkonným orgánem na tomto středním a výkonném stupni je **krizový štáb**.
- Krizový management na úrovni právnických a fyzických osob.

Institucionální pojetí krizového řízení a plánování vnáší do chápání nepříznivých vlivů novou kvalitu. Vyžaduje, aby se k nim přistupovalo uceleně a cílevědomě, nikoli pouze tzv. metodou učení se z pokusů a omylů. Proto je důležitá disciplína KM.

Dosud ale převládá povrchní přístup. Krize se řeší hledáním mimořádných postupů, řešení se mnohdy improvizuje a jen zřídka se týká existujících nedostatků. Opomíjí se dlouhodobý

charakter problémů, jejich podstata se neanalyzuje ani nedefinuje a dává se tak přednost kosmetickým úpravám, které mají pouze krátkodobý účinek.

V podmínkách bezpečnostní politiky České republiky je krizové řízení pojato jako souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na:

- analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik,
- plánování,
- organizování,
- realizaci a
- kontrolu činností,

prováděných v souvislosti s řešením krizové situace, tedy mimořádné události, při níž je vyhlášen některý z krizových stavů.

Bližší význam KM upřesňuje obr. 4.

Obr. 4 Význam krizového managementu [8]

1.5.2 Úkoly krizového managementu

Z hlediska časového období, můžeme plnění úkolů krizového řízení rozdělit na 3 období: Přípravné, prováděcí období a období po ukončení.

Přípravné období: [8]

- zpracování a přijetí komplexní strategie krizového managementu
- vytvoření systému krizového managementu a jeho průběžná úprava

- přijetí právní úpravy krizového managementu a její průběžné doplňování
- vytipování možných krizí a jejich předpokládaných negativních účinků
- zpracování krizových plánů
- příprava na řešení krize, zpracování metodických postupů a plánů činností
- zpracování podrobného plánu spojení
- zdokonalování a modernizace technického vybavení krizového managementu
- provádění součinnostních cvičení a nácviku
- školení a odborná příprava všech, kteří mohou být dotčeni krizí
- ekonomické hospodaření s materiálem a technikou krizového managementu
- snižování rizik v návaznosti na vyhodnocení možnosti vzniku krizových jevů
- kontrolní činnost, monitorování rizikových jevů, přijímání opatření

Prováděcí období:

- zhotovení systému krizového managementu, jeho sil a prostředků
- provedení evakuačních a odsunových opatření podle potřeby
- získání doplňujících informací o krizi (zásahové jednotky, výjezdní skupiny)
- korigování opatření a výkonných prvků na řešení krize
- určení oficiálního mluvčího po dobu krize a podávání informací médiím
- přerušování všech činností, které nesouvisí s řešením vzniklé situace
- zabránění šíření paniky (pravidelné a dostatečné informování veřejnosti)
- přijímání preventivních opatření proti stupňování krize
- podle potřeby vyhlášení mimořádného stavu a zvláštního režimu v prostoru krize
- vyhlášení zvláštních hospodářských opatření (např. zastavení určité výroby)
- zavedení zvláštního režimu zásobování obyvatelstva (potravin, pitá voda apod.)
- pravidelné podávání informací o průběhu krize nadřízeným orgánům
- obnovení normálního režimu po skončení záchranných prací

Období po skončení:

- analyzování průběhu záchranných prací, vyhodnocení dosažené úrovně
- další postup odstraňování následků až po dosažení předkrizového stavu
- všestranné posouzení reálnosti připravené dokumentace
- posouzení vhodnosti navrhované technologie ve skutečných podmínkách
- zabezpečení ošetření, doplnění a uložení použité techniky a materiálu

- administrativní a finanční dořešení využívání techniky a materiálu
- zabezpečení intenzivnějšího monitorování rizikových faktorů v prostoru
- doporučení nových technických, technologických a stavebních opatření
- zabezpečení návratu evakuovaných osob, orgánů a organizací

1.5.3 Cíl krizového managementu

Cílem KM je posuzovat možná rizika, analyzovat podmínky vzniku krizových jevů a určit předpokládaný vývoj a průběh krize (vyhodnotit silné a slabé stránky krize, vypracovat varianty jejího vývoje a analyzovat varianty s posouzením negativního působení důsledků), dále přijmout adekvátní řešení, které by bylo použité v případě vzniku krize a také ji dostat pod kontrolu a minimalizovat ztráty.

1.5.4 Subjekty krizového managementu

Subjekty, které se zabývají krizovým managementem:

- veřejná správa

Všeobecně lze tvrdit, že management ve veřejné správě se podílí na zvyšování účinnosti a efektivnosti práce systému hlavně formulováním a dosahováním cílů správy, racionalizací funkcí správy, rozšiřováním a zkvalitňováním informační základny, zvyšováním úrovně rozhodovacích procesů, stimulováním lidí v pracovním procesu a zaváděním přímých a nepřímých motivačních nástrojů, zlepšováním kontrolní činnosti a urychlováním procesu správního konání jakéhokoliv druhu [8]

- podnikající fyzické a právnické osoby

Je v zájmu každého z nás, aby se předcházelo vzniku všech nepříznivých MU. Např. podnikatel má jednak osobní zájem, aby v jeho podniku nedocházelo k MU a zároveň plní povinnosti, které pro něj vyplývají ze zákonů obecně nebo jsou dle zákonů konkrétně uloženy. [6]

2 LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA A CHARAKTERISTIKA IZS

2.1 Legislativní úprava IZS

IZS upravuje především zákon č.239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č.320/2002 Sb. a Vyhláška č.328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č.429/2003 Sb.

Další související legislativa IZS :

- Zákon č.238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR a o změně některých zákonů,
- Zákon č.283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č.133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č.129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
- *V případě, že mimořádná událost má takové rozměry, že zmocnění daná zákonem o IZS a jinými zákony (zákon o krajích, zákon o obcích, zákon o Policii ČR, zákon o HZS ČR) nestačí k řešení následků mimořádné události, použijí orgány k řešení ustanoveních zákona č.240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění zákona č.320/2002 Sb.,*
- Zákon č.241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých zákonů, ve znění zákona č.320/2002 Sb.,
- Zákon č.258/2000 Sb., o ochranně veřejného zdraví a o změně některých zákonů, ve znění zákona č.320/2002 Sb.,
- Zákon č.59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií,
- Vyhláška č.434/1992 Sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č.328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění vyhlášky č.429/2003 Sb.,
- Vyhláška č.103/2006 Sb., o stanovení zásad pro vymezení zóny havarijního plánování,

- Vyhláška č.247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č.226/2005 Sb..

Podrobnější vysvětlení těchto zákonů jsou uvedena v příloze A.

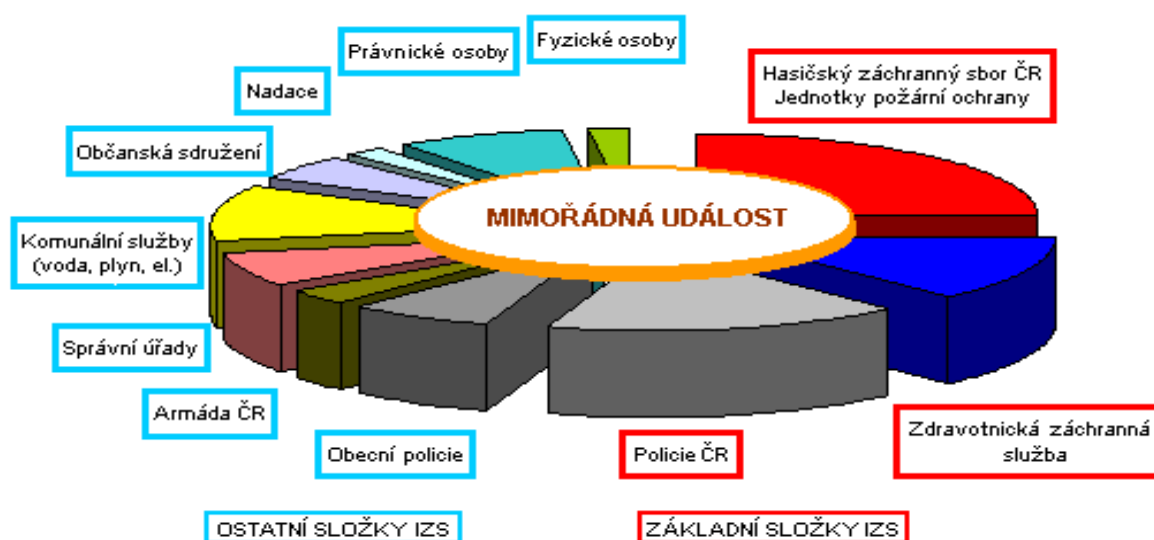
2.2 Charakteristika IZS

Zvyšování výskytu mimořádných událostí a růst jejich následků zvyšují riziko vzniku krizových situací. Obecně platí, že čím jsou následky mimořádných událostí větší, tím je větší i nutnost koordinace při jejich řešení. Na tomto principu je vytvořen nejen systém krizového řízení České republiky, ale i integrovaný záchranný systém, jehož základy byly položeny již v roce 1993.

Integrovaný záchranný systém vznikl jako potřeba každodenní spolupráce hasičů, zdravotníků, policie a dalších složek při řešení mimořádných událostí (požárů, havárií, dopravních nehod, atd.). Vždy, když bylo nutné spolupracovat při řešení větší události, vždy byl zájem spolupracovat a využívat to, s kým se spolupracuje pro dosažení rychlé a účinné záchrany nebo likvidace mimořádné události. Spolupráce na místě zásahu uvedených složek v nějaké formě existovala vždy, avšak odlišná pracovní náplň i pravomoci jednotlivých složek zakládaly a zakládají nutnost určité koordinace postupů. [24]

IZS je tedy koordinovaný postup složek IZS, který při vzniku MU provádějí složky IZS záchranné a likvidační práce, popř. ochranu obyvatel.

Integrovaný záchranný systém je tvořen dvěma skupinami složek – základní a ostatní složky. Na obrázku č. 5 znázorňují jejich strukturu.

Obrázek č.5 Složky integrovaného záchranného systému [23]

2.2.1 Základní složky IZS

V případě ohlášení vzniku MU jsou schopny okamžitě situaci vyhodnotit a neodkladně zasáhnout. Drží nepřetržitou pohotovost a své síly a prostředky jsou za tímto účelem rozmístěny po celém území České republiky.

2.2.1.1 Hasičský záchranný sbor ČR

Hasičský záchranný sbor ČR (dále jen „HZS“) je hlavním koordinátorem a páteří IZS. V praxi to znamená, že pokud zasahuje více složek IZS, na místě většinou velí příslušník HZS ČR, který řídí součinnost složek. Základ Hasičského záchranného sboru tvoří zákon o HZS ČR, který uvádí, že jeho základním posláním je *chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech*. V současnosti hraje stěžejní roli i v přípravách státu na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Od roku 2001, kdy došlo ke sloučení HZS ČR s Hlavním úřadem civilní ochrany, má HZS ČR ve své působnosti i ochrany obyvatelstva. Své úkoly HZS plní dle podmínek stanovených zvláštními předpisy a spolupracuje při tom nejen s ostatními složkami IZS, ale i s jinými státními orgány, orgány samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, s mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty.

HZS ČR tvoří:

Generální ředitelství HZS ČR, které je organizační součástí Ministerstva vnitra a řídí vzdělávací, technická a účelová zařízení HZS ČR.

Součástí GŘ HZS ČR je ústřední operační a informační středisko (ÚOPIS);

K pevným organizačním strukturám GŘ HZS ČR, které přímo souvisí s činností IZS patří:

oddělení IZS (součást odboru IZS a výkonu služby),

oddělení operačního a informačního střediska (dále jen „OPIS“), který je součástí odboru operačního řízení

14 hasičských záchranných sborů krajů (dále jen „HZSK“), jejich součástí jsou územní odbory zahrnující území jednotlivých okresů, dále krajská operační a informační střediska (KOPIS), územně dislokované stanice HZSK a krajská vzdělávací, technická a účelová zařízení.

Dále *Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku* a nově od 1.1. 2009 také *Záchranný útvar HZS ČR v Hlučíně*, který má za

úkol provádět mimořádné úkoly HZS ČR, provádět výuku a výcvik k získání řidičského oprávnění a zdokonalování odborné způsobilosti řidičů.

Součástí Generálního ředitelství HZS ČR jsou také vzdělávací, technická a účelová zařízení: Odborná učiliště požární ochrany (ve Frýdku-Místku, Brně, Chomutově a Borovanech), Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, Technický ústav požární ochrany Praha, Opravárenský závod Olomouc a Základna logistiky Olomouc. [24]

Bližší struktura HZS ČR je uvedena v **příloze B**.

KOPIS plní ve prospěch IZS především tyto úkoly: [4]

- udržuje součinnost s OPIS ostatních krajů a s operačními středisky ostatních složek IZS,
- přijímá a vyhodnocuje informace o požárech a jiných MU, podle pokynů velitele zásahu vysílá SaP,
- provádí vyrozumění základních a ostatních složek IZS, státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků podle dokumentace IZS,
- na základě požadavků povolává a nasazuje SaP HZS, JPO dalších složek IZS,
- vyžaduje a organizuje osobní a věcnou pomoc právnických a fyzických osob,
- při řešení krizových situací spolupracuje s krizovým štábem kraje a bezpečnostní radou kraje,
- provádí varování a vyrozumění obyvatelstva,
- podílí se na vyhodnocování statistických údajů v rámci IZS kraje.

Oddělení IZS a řízení JPO plní ve vztahu k IZS především tyto úkoly: [4]

- vede přehled o JPO a ostatních složkách IZS na základě součinnostních dohod,
- vede a využívá stanovenou dokumentaci požární ochrany a IZS,
- podílí se na realizaci činnosti složek IZS v kraji, usměrňuje jejich spolupráci a vyhodnocuje jejich společnou činnost v rámci IZS,
- v rámci IZS se podílí na zpracování návrhů dohod o poskytnutí pomoci,
- připravuje podklady pro různé druhy cvičení IZS,
- podílí se na organizaci a koordinaci humanitární pomoci,
- zpracovává požární poplachový plán kraje, poplachový plán IZS krajů a podklady pro vnější havarijní plán.

2.2.1.2 Jednotky požární ochrany

Jednotkou požární ochrany (dále jen „JPO“) se rozumí organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými osobami (hasiči), požární technikou (automobily), věcnými prostředky požární ochrany (výbava automobilů, agregáty, apod.) a velitelem jednotky stanovený počet

- příslušníků HZS ČR
  - jednotka HZS kraje, které jsou součástí hasičských záchranných sborů krajů a jsou zřizovány státem,
- zaměstnanců podniku
  - jednotka HZS podniku, zřizované právnickými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnosti se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím, a činnost v těchto jednotkách vykonávají zaměstnanci právnických osob nebo podnikajících fyzických osob jako své povolání v pracovním poměru,
- členů jednotky sboru dobrovolných hasičů (SDH) obce
  - zřizuje je obec, resp. město a svoji činnost vykonávají na základě dobrovolnosti, příp. někteří členové mohou vykonávat činnost v pracovním poměru k obci nebo HZS kraje,
- členů jednotky sborů dobrovolných hasičů podniku
  - zřizuje je právnická nebo podnikající fyzická osoba, která provozuje činnosti se zvýšením nebo vysokým požárním nebezpečím, a činnosti v těchto jednotkách vykonávají zaměstnanci právnických osob nebo podnikajících fyzických osob též na základě dobrovolnosti

Hasiči jsou v JPO rozděleni do čet (2 až 3 družstva), družstev (1+5), družstev o zmenšeném početním stavu (1+3), případně do skupin (1+1 nebo 1+2). V případě, že jednotku tvoří hasiči ze dvou druhů JPO, nebo hasiči jedné JPO + osoby z dalších složek IZS, případně jedné JPO a osob poskytujících osobní a věcnou pomoc jednotka se nazývá odřad.

V JPO HZS kraje a JPO HZS podniku působí chemická služba, strojní služba, spojová služba, informační služba a technická služba

Plošným pokrytím území kraje JPO se rozumí rozmístění JPO na území kraje. JPO se rozmísťují na základě nařízení orgánu kraje. [24]

Za tímto účelem se stanoví: [20]

- stupeň nebezpečí území obce v kraji,
- v závislosti na počtu obyvatel, charakteru území a počtu požárních zásahů v posuzovaném katastrálním území obce během jednoho roku = průměrná hodnota za posledních 5 let
- kategorie JPO = předurčenost k záchranným pracím,
- jednotky pro záchranné a likvidační práce v rámci IZS,
- územní působnost každé JPO.

Plošné pokrytí JPO uvádím v **příloze C**.

Kategorie JPO:

- s územní působností zasahující i mimo území svého zřizovatele

JPO I – jednotka HZS s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace;

JPO II – jednotka SDH obce s členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace;

JPO III – jednotka SDH s členy, kteří vykonávají službu v jednotce PO dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace nebo s místní působností zasahující na území svého zřizovatele (v dohodě se zřizovatelem mohou být tyto jednotky využívány k zásahům i mimo svůj územní obvod).

- s místní působností zasahující na území svého zřizovatele (v dohodě se zřizovatelem mohou být tyto jednotky využívány k zásahům i mimo svůj územní obvod).

JPO IV – jednotka HZS podniku;

JPO V – jednotka SDH obce s členy, kteří vykonávají službu v JPO dobrovolně;

JPO VI – jednotka SDH podniku.

Jednotky PO kategorie JPO I až JPO III na výzvu územně příslušného operačního a informačního střediska HZS ČR provádí zásah i mimo katastrální území obce v níž jsou dislokovány. Jednotky PO kategorie JPO IV až JPO VI plní úkoly jednotky v místně příslušném katastrálním území obce nebo areálu podniku svého zřizovatele, příp. na výzvu územně příslušného operačního a informačního střediska HZS poskytují speciální techniku. Po dohodě se zřizovatelem mohou být jednotky kategorie JPO IV až JPO VI využívány k zásahům i mimo svůj územní obvod. [24]

Základními úkoly JPO je, že provádí požární zásah podle příslušné dokumentace požární ochrany nebo při soustředění a nasazování sil a prostředků, dále provádí záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech a podává neprodleně zprávy o svém výjezdu a zásahu územně příslušnému HZS kraje. [15]

2.2.1.3 Policie České republiky

Byla zřízena zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii ČR (dále „PČR“) jako ozbrojený bezpečnostní sbor České republiky, který plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti v rozsahu vymezeném ústavními zákony, zákony a ostatními obecně závaznými právními předpisy [16]

Slouží veřejnosti a jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku veřejného pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákonem.

PČR je podřízena Ministerstvu vnitra ČR, které vytváří podmínky pro plnění jejich úkolů. Úkoly PČR zadává prostřednictvím policejního prezidenta, který odpovídá za činnost policie ministrově.

PČR tvoří útvary, jimiž jsou: [16]

- Policejní prezidium ČR v čele s policejním prezidentem
- útvary policie s celostátní působností
- krajská ředitelství policie
- útvary zřízené v rámci krajského ředitelství.

Podrobnější schéma organizace PČR uvádím v **příloze D**.

V policii působí:

- služba pořádkové policie,
- služba kriminální policie a vyšetřování,
- služba dopravní policie,
- služba správních činností,
- ochranná služba,
- služba cizinecké a pohraniční policie,
- útvar rychlého nasazení,
- služba železniční policie,

- letecká služba

V rámci systému IZS provádí PČR při MU především tuto činnost:

- uzavírání zájmových prostorů a regulaci vstupu a opuštění těchto prostor,
- regulaci dopravy v prostoru MU,
- šetření okolností vzniku mimořádné situace k objasnění příčin jejího vzniku,
- plnění úkolů, souvisejících s identifikací zemřelých,
- řešení ochrany a zabezpečení movitého a nemovitého majetku a event. eliminaci kriminální činnosti při vzniku mimořádné situace,
- plnění dalších úkolů podle pokynu velitele zásahu nebo řídicí složky IZS.

Při zvýšeném stupni ohrožení bezpečnosti PČR dále provádí: [4]

- zvýšenou ochranu státních hranic, ústavních činitelů, objektů státní správy, zastupitelských úřadů a dalších objektů zvláštního významu,
- zvýšenou ochranu objektů MV a PČR
- přednostně vyšetřuje trestnou činnost,
- spolupodílí se při pátrání pro mezinárodních teroristech nebo pachatelích závažné trestné činnosti.

Pokud příslušníci policie provádějí některé přímé záchranné činnosti, je to většinou v těch případech, kdy se jedná o vycvičené specialisty, kteří mají pro svou činnost potřebné materiální zabezpečení. Jedná se např. o potápěčskou činnost, použití vrtulníků k záchranné činnosti, práce ve výškách, pyrotechnickou činnost atd.

Reforma Policie ČR

Od založení Policie ČR proběhla první a zároveň poslední větší reforma pro úpravu jejich činností a kompetencí, a to v roce 1993 v souvislosti se vznikem samostatné České republiky. Od té doby se policie vyvíjela podle české společnosti a potřeba změn se řešila novelami dosud účinného zákona.

Po více než 15 letech od zřízení novodobého policejního sboru je právní úprava v oblasti veřejného pořádku roztříštěná, nekoordinovaná a tím pádem neefektivní. Také stouply nároky společnosti a proto byla v roce 2006 zpracována rozsáhlá analýza policejních činností, která se s relevantními průzkumy veřejného mínění stala stěžejním materiálem pro dlouho očekávanou reformu, kterou Ministerstvo vnitra ČR uvedlo 1. ledna 2009 novým zákonem.

Podkladový materiál byl diskutován v Parlamentu ČR, se zástupci Ministerstva vnitra, policie, s hejtmany a s odbornou i laickou veřejností.

Hlavním cíle reformy je přeměnit současnou českou policii v moderní policejní sbor, který tvoří profesionálně vystupující policisté pracující v odpovídajících podmínkách.

Samotná Reforma je komplexem legislativních a nelegislativních opatření rozdělených do následujících 10 pilířů:

➤ ***Působnost a pravomoc PČR***

Policie přebírá úlohu jiných orgánů tím, že doručuje zásilky, převáží opilce na záchytky, doprovází nadměrný náklad atd. To způsobuje, že nemůže věnovat svým prvotním úkolům tolik času a práce, kolik by si zasloužily. Proto je jedním z pilířů vymezení pravomocí a působnosti policie, a to úžeji k ochraně bezpečnosti osob a majetku. Dále bude policie silná v zajišťování bezpečnosti a více policistů uvidíme v ulicích. Úkoly policistů budou vykonávat také „občanští zaměstnanci“ – úředníci.

➤ ***Územní členění a organizační struktura***

Nový zákon umožňuje zřídit 6 nových krajských ředitelství policie tak, aby jejich členění odpovídalo územně správnímu členění celé republiky. Cílem je vznik 14 krajských ředitelství policie, která má vzniknout nejpozději do 1.1.2012 a jejich zobrazení znázorňují na obr. 6. Docílí se tak stavu, kdy každý krajský ředitel bude mít v osobě hejtmana partnera, se kterým bude moci společně řešit bezpečnostní problémy daného území a společně tak sdílet teritoriální odpovědnost za bezpečí ve svém kraji. Policejní prezidium se tak bude moci věnovat pouze záležitostem, které vyžadují centrální řízení.

Odhadované finanční náklady na krajská ředitelství jsou 1,2 mld. Kč a k jejich zajištění bude policie odprodávat nepotřebný majetek.

Obr.6 – 14 krajských ředitelství k 1.1. 2012 [8]

➤ ***Ekonomické postavení***

Dále policie začíná fungovat podle nového modelu ekonomického řízení, který je naprosto odlišný od bývalého systému. Krajská ředitelství policie se stala organizačními složkami státu, které jsou samostatnými účetními jednotkami. V praxi to přináší změnu takovou, že krajská ředitelství policie má větší možnost disponovat finančními prostředky na vlastní odpovědnost a investovat je právě tam, kde je to z jejich pohledu nejvíce potřeba. Zohledňují se tak místní potřeby.

➤ ***Vnější a vnitřní kontrola***

Nová struktura a uspořádání vnitřní a vnější kontroly, nastavení účinných kontrolních mechanismů mezi které patří také varianta mimoresortního kontrolního útvaru.

➤ ***Vzdělávání policistů***

Základním pilířem v oblasti péče o policisty je vzdělávání jak vstupní (počáteční odborná příprava), tak i celoživotní. Každý policista musí získat dovednosti a znalosti, jaké přesně potřebuje ke své práci. Velmi oblíbené jsou např. kurzy jazykového vzdělávání a manažerské vzdělávání. Podle této koncepce dojde v následujících 6 letech k proškolení cca 4 900 manažerů základní, střední i top úrovně, na které bude navazovat systém dalšího sebevzdělávání. Finanční náročnost nového doškolovacího systému je odhadována na 162mil. Kč, přičemž náklady budou hrazeny částečně i z financí Evropské unie.

➤ ***Služební zákon***

Vznikne nová systemizace služebních a pracovních míst. Sníží se počet velitelských míst a tím dojde k jejich zpřehlednění a k nižší potřebě finančních prostředků.

➤ ***Projekt P1000***

Funguje již od roku 2006 a je zaměřen zejména na modernizaci policejních služeb, zavádění nových technologií především v oblasti ICT⁴, vzdělávací programy a podobně. Hlavním cílem projektu je přetvořit a přebudovat služebny tak, aby se lidé cítili bezpečně a příjemně. Celková investice tohoto projektu dosahuje téměř 4 mld. Kč.

➤ ***Nová struktura neuniformované policie***

Zřízení Národního kriminálního úřadu Policejního prezidia ČR, zřízení analytických pracovišť služby kriminální policie, spolupráce na elektronizaci trestního řízení, odstraňování duplicit v činnostech útvarů a jejich působnosti i v řídicích funkcích.

➤ ***Dost bylo papírů***

Tato část reformy se zabývá policejní informatikou a možnostmi jejího využití v trestním řízení tak, aby pomohla policistům při administrativní práci a odstranila zbytečné časové průtahy.

➤ ***Debyrokratizace***

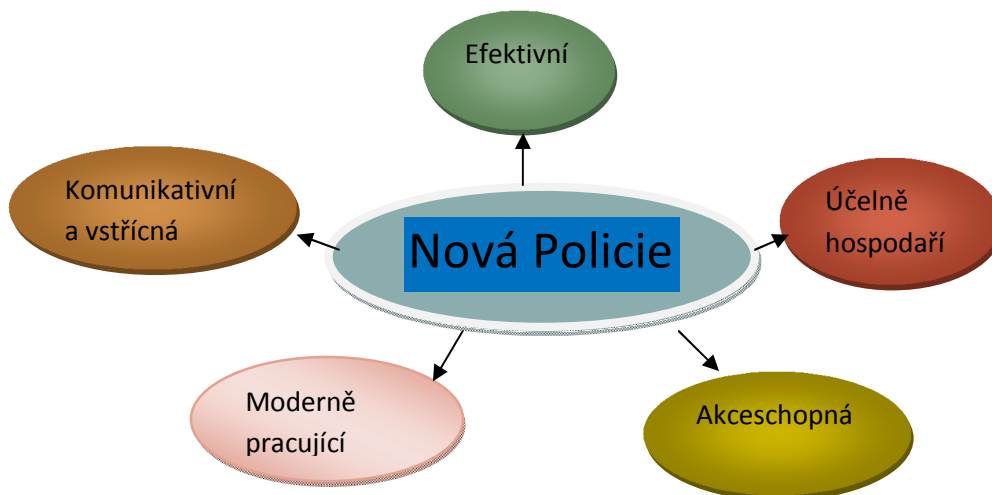
V současné době velmi vysoký počet interních předpisů, by měl být nahrazen jednoduchým a přehledným souborem. Statistické ukazatele by měly být používány pouze pro postizení společenských trendů a jevů a ne jako hodnotící kritérium.

---

⁴ Informační a komunikační technologie

Přínos Reformy

Jaké podoby by se po ukončení Reformy policie mělo dosáhnout znázorňují na obr.7

Obr. 7 – Nová tvář Policie ČR po Reformě [25]

2.2.1.4 Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnická záchranná služba (dále jen „ZZS“) se odlišuje od ostatních základních složek tím, že je provozována regionálně. Kompetenčně patří ZZS Ministerstvu zdravotnictví a je tvořena územními středisky zřizovaná kraji a hl.m. Praha, které ji v rámci svých regionů financují a zajišťují jejich provoz.. Jejich součástí jsou okresní střediska ZZS.

Odborným orgánem ZZS je Odborná společnost pro urgentní medicínu katastrof České lékařské společnosti J.E. Purkyně a Asociace zdravotnických záchranných a dopravních služeb ČR.

Základní náplní činnosti ZZS je zajišťování odborné přednemocniční neodkladné péče⁵ u stavů ohrožujících lidský život. Ta je zajišťována prostřednictvím operačních středisek, která přijímají vyhodnocují tísňové výzvy a posádkami záchranných vozidel v terénu, vyjíždějících ze sítě výjezdových stanovišť po celé zemi. Zdravotnická operační střediska jsou obsazena odbornými zdravotnickými pracovníky a za jejich činnost odpovídá lékař.

---

⁵ Přednemocniční neodkladná péče představuje odbornou pomoc postižených na místě vzniku jejich úrazu nebo náhlého onemocnění a během jejich dopravy k dalšímu odbornému ošetření a při jejich předání do zdravotnického zařízení.

ZZS nepřetržitě zabezpečuje: [23]

- kvalifikovaný příjem, zpracování a vyhodnocení tísňových výzev a určení nejvhodnějšího způsobu poskytování přednemocniční neodkladné péče,
- poskytování nebo zajištění přednemocniční neodkladné péče na místě vzniku úrazu nebo náhlého onemocnění, při dopravě postiženého a při jeho předávání ve zdravotnickém zařízení,
- dopravu raněných, nemocných a rodiček v podmínkách přednemocniční neodkladné péče mezi zdravotnickými zařízeními,
- dopravu související s plněním úkolů transplantačního programu, dopravu raněných a nemocných ze zahraničí do České republiky,
- přednemocniční neodkladnou péči při likvidaci zdravotních následků hromadných neštěstí, součinnosti s praktickými lékaři a s lékařskou službou první pomoci, popř. přímé zajištění lékařské služby první pomoci a lékárenské pohotovostní služby,
- rychlou přepravou odborníků k zabezpečení neodkladné péče, léků, krevé a jejich derivátů a biologických materiálů,
- další úkoly uložené jí zřizovatelem (např. podílí se na odborné přípravě složek IZS)

Podle stupně závažnosti, druhu onemocnění, neodkladnosti a dalších kritérií jsou požadavky na zásah realizovány jednotlivými druhy výjezdových skupin: [23]

Rychlá lékařská pomoc (RLP) – tvořená nejméně tříčlenným týmem ve složení lékař, střední zdravotnický personál a řidič – záchranář,

Rychlá zdravotnická pomoc (RZP) – tvořená nejméně dvoučlenným týmem ve složení střední zdravotnický pracovník a řidič-záchranář,

Letecká záchranná služba (LZS) – ve složení pilot vrtulníku, lékař, střední zdravotnický pracovník,

Lékařská služba první pomoci ve složení lékař a řidič (LSPP) - záchranář, popř. lékař a řidič,

Doprava raněných, nemocných a rodiček (DRNR), která zajišťuje neakutní převozy, obsazená 1-2 řidiči. Tato služba je významným podílem zajišťována nestátním sektorem.

V některých oblastech České republiky funguje systém tak, že ne ke každému případu vyjíždí vždy lékařská posádka. Tzv. setkávací systém (rendez-vous) umožňuje efektivnější využívání lékařů u vážných případů, kde je jich potřeba. V praxi to funguje tak, že k zásahu se sjíždí 2 posádky: záchranná a lékařská. Po ošetření lékařem odváží záchranná služba pacienta

do nemocnice a lékař může jet k dalšímu případu. Tam, kde setkávací systém nefunguje, vyjíždí lékař k případům společně s řidičem a záchranářem v jednom sanitním vozidle a vůz je pak označován za RLP.

Kterýkoliv výjezdový prvek ZZS musí být schopen poskytnout pomoc přímo na místě nehody do patnácti minut od přijetí oznámení. Interval do výjezdu ZZP by neměl přesahovat 2 minuty.

2.2.2 Ostatní složky IZS

Ostatní složky IZS poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání (tj. na předem písemně dohodnutý způsob poskytnutí pomoci).

Členíme mezi ně:

- Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil (Armáda ČR),
- Ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory (Vězeňská služba, městská policie),
- Ostatní záchranné sbory (horská služba, vodní záchranná služba),
- Orgány ochrany veřejného zdraví (krajské hygienické stanice, Ministerstvo vnitra a obrany),
- Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby (komunální služby, odtahové služby, pohotovostní zámečnické služby),
- Zařízení civilní ochrany
- Neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím (Český červený kříž).

2.2.2.1 Armáda ČR

Síly a prostředky Armády ČR (dále jen „AČR“) lze využít k posílení základních složek IZS při likvidaci následků přírodních a antropogenních katastrof v případech, kdy vzniklou situaci nemohou základní složky IZS zvládnout. (Rámcová smlouva mezi MV ČR⁶ a MO ČR⁷

---

⁶ Ministerstvo vnitra České republiky

⁷ Ministerstvo obrany České republiky

o spolupráci v oblasti IZS; Dohoda o plánované pomoci na vyžádání mezi GŘ HZS ČR⁸ a GŠ AČR⁹.)

Pomoc ze strany AČR spočívá v nasazení záchranných praporů, specialistů s příslušnou technikou a živé síly.

Kromě záchranných praporů v případě potřeby vytváří záchranný tým v počtu do 80 osob pro humanitární a záchranné operace mimo území ČR kdekoliv ve světě.

2.2.2.2 Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska je občanské sdružení působící na úseku požární ochrany, při poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných negativních událostech, při nichž je v nebezpečí život nebo majetek.

2.2.2.3 Český červený kříž (dále ČČK) je národní společností Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce na území ČR s posláním „*předcházet a zmírňovat utrpení, chránit zdraví a úctu k lidské bytosti, podporovat vzájemné porozumění, přátelství a mír mezi národy*“. ČČK působí jako výlučně uznaná pomocná organizace vojenské zdravotnické služby, zajišťuje výchovu personálu a obyvatelstva pro poskytování humanitární pomoci a první předlékařské pomoci.

V rámci IZS působí:

- Ministerstvo vnitra – řídí výkon státní správy na úseku IZS
- Ministerstvo zdravotnictví – podílí se na vypracování koncepce organizace a rozvoje IZS
- Ministerstvo dopravy – zabezpečuje pro potřeby správních úřadů a základních složek IZS celostátní informační systém pro záchranné a likvidační práce v oblasti mobilních zdrojů nebezpečí v dopravě
- Orgány kraje – řídí a organizuje IZS v kraji
- Orgány obcí – zajišťuje připravenost svého správního obvodu na mimořádné události, provádějí záchranných a likvidačních prací a ochranu obyvatelstva prostřednictvím HZS kraje
- Záchranné složky – složky IZS

---

⁸ Generální ředitelství HZS České republiky

⁹ Generální štáb Armády České republiky

2.2.3 Příprava složek IZS na mimořádnou událost [10]

Definování rizik, koncepční činnosti v oblasti ochrany obyvatelstva a IZS, tvorba informačních a komunikačních systémů pro podporu IZS, plánování zdolání mimořádné situace (plány na ústřední úrovni). Tyto činnosti souvisí s přípravou na mimořádné události a jsou realizovány zejména na *centrální úrovni*.

Z *úrovně kraje* je zajišťována příprava na mimořádné události, provádění záchranných a likvidačních prací a ochranu obyvatelstva, usměrňování integrovaného záchranného systému. Na této úrovni jsou zpracovávány krajské verze havarijních plánů, poplachových plánů IZS, povodňových plánů, vnějších havarijních plánů (za legislativou definovaných podmínek)

Na krajské úrovni jsou dále pořádána cvičení složek IZS a zajišťován provoz informačních a komunikačních systémů IZS.

Úkoly *obecního úřadu obce s rozšířenou působností* v oblasti přípravy na mimořádné situace plní HZS kraje, vyjma některých úkolů v oblasti poskytování informací nutných ke zpracování plánů, evidence majetku a staveb civilní ochrany a dalších úkolů definovaných v právních normách České republiky.

2.2.4 Ochrana obyvatelstva za mimořádných situací

Ochranu obyvatelstva představuje *soubor činností a postupů* věcně příslušných orgánů a dalších zainteresovaných orgánů, organizací, složek a obyvatelstva, prováděných s cílem minimalizovat negativní dopady možných MU a krizových situací na zdraví a životy lidí a jejich životní podmínky.

Dle zákona o IZS se ochranou obyvatelstva rozumí zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku při mimořádných událostech.

Rozhodujícími prvky ochrany obyvatelstva na území České republiky jsou:

- varování obyvatelstva,
- vyrozumění příslušných orgánů a dotčených složek integrovaného záchranného systému,
- včasný a efektivní zásah složek integrovaného záchranného systému a dalších spolupracujících subjektů,
- improvizované ukrytí,
- individuální ochrana,
- realizace evakuačních opatření a duchovní pomoc.

Varování a vyrozumění

Varování je směřováno k obyvatelstvu, které je nebo může být důsledky vzniklé situace dotčeno či ohroženo. Jedná se o varování obyvatelstva v místě MU a v místě, kde se předpokládají účinky MU. Zabezpečuje ho HZSK a varování před hrozícím nebezpečím zabezpečují obecní úřady. Varování musí být včasné, dostatečně plošné, naléhavé. Je technicky zabezpečováno využitím tzv. *jednotného systému varování a vyrozumění*. Tento systém je technicky, provozně a organizačně zabezpečen vyrozumívacími centry (vesměs součástí OPIS IZS, dále také zařízení u podnikajících fyzických osob či právnických osob), telekomunikačními sítěmi a koncovými prvky varování (elektronické sirény, elektrické rotační sirény, obecní rozhlas, bezdrátové obecní rozhlas a jiná technická zařízení provozovaná obcemi) a vyrozumění (např. tzv. krizovými mobilními telefony).

Vyrozumění je souhrn technických a organizačních opatření k zabezpečení předávání informací o hrozící nebo nastalé mimořádné události nebo krizové situaci zejména orgánům krizového řízení, složkám IZS, dotčeným územním správním úřadům, dotčeným právníkům a podnikajícím fyzickým osobám.

Evakuace

Evakuací se rozumí souhrn opatření zabezpečující přemístění (odsun) osob, hospodářského zvířectva a věcných prostředků v daném pořadí priority, z prostoru ohroženého mimořádnou událostí na jiné území. Vztahuje se na všechny osoby v místech ohrožených mimořádnou událostí do místa, která zajišťují pro obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování, pro zvířata ustájení a pro věci uskladnění. Evakuace se vztahuje na všechny osoby v místech ohrožených nebo postižených mimořádnou událostí s výjimkou osob, podílejících se na záchranných pracích, řízení evakuace nebo budou vykonávat jinou neodkladnou činnost.

Evakuace obyvatelstva je mezním, ale současně nejúčinnějším opatřením k zabezpečení jeho ochrany. Je prováděna na základě evakuačních plánů obce za pomoci evakuačního orgánu, který je vesměs vyčleněn z krizového štábu obce.

Úkrytí

Úkrytí, nebo-li kolektivní ochrana obyvatelstva se při MU a krizových situacích zajišťuje v improvizovaných a ve stálých úkrytech. V případě MU a krizových situací nevojenského charakteru se především využívají **improvizované úkryty**. V případě mimořádných událostí a krizových situací v souvislosti s vojenským ohrožením (v případě vyhlášení krizových

stavů: stav ohrožení státu nebo válečný stav) se využívají **stálé úkryty** a v místech, kde tyto nejsou k dispozici, rovněž úkryty improvizované.

Obce, právnické a podnikající fyzické osoby (vlastníci stálých úkrytů) mohou k plnění úkolů ukrytí zřizovat zařízení civilní ochrany (krytová družstva).

Nouzové přežití obyvatelstva

Zabezpečení opatření nouzového přežití představuje souhrn činností a postupů věcně příslušných orgánů, dalších zainteresovaných subjektů a samotných občanů prováděných s cílem minimalizovat negativní dopady mimořádných událostí na zdraví a životy postiženého obyvatelstva. Opatření nouzového přežití navazují na evakuaci obyvatelstva z postiženého území nebo jsou realizována přímo v prostoru ohroženém následky mimořádných událostí.

Nouzové přežití obyvatelstva zahrnuje přípravu a realizaci opatření pro nouzové ubytování, nouzové zásobování potravinami, nouzové zásobování pitnou vodou, nouzové základní služby obyvatelstvu, nouzové dodávky energií a organizování humanitární pomoci.

Východiskem pro organizování těchto opatření je Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020, schválená usnesením vlády.

Individuální ochrana obyvatelstva

K individuální ochraně obyvatelstva před účinky nebezpečných škodlivin při mimořádných událostech se využívají prostředky improvizované ochrany dýchacích cest, očí a povrchu těla. Jedná se o jednoduché pomůcky, které si občané připravují svépomocí z dostupných prostředků a které omezeným způsobem nahrazují prostředky individuální ochrany.

K zabezpečení výdeje prostředků individuální ochrany zajišťuje HZSK v součinnosti s krajským úřadem potřebné množství a strukturu prostředků individuální ochrany podle počtu dětí neumístěných ve školských zařízeních a podle projektované kapacity školských zařízení a lůžkové kapacity zdravotnických, sociálních a obdobných zařízení se zálohou 10 %.

K zabezpečení výdeje prostředků individuální ochrany plánuje HZSK v součinnosti s obecními úřady výběr a přípravu prostorů pro jejich přechodné uskladnění a pro jejich výdej stanoveným skupinám obyvatelstva. Tato opatření stanovuje Plán individuální ochrany obyvatelstva, který je součástí havarijního plánu kraje.

2.2.5 Základní roviny činnosti IZS

Preventivní práce jsou činnosti a opatření materiálního, plánovacího, organizačního a vzdělávacího charakteru, mající za účel předejít možnosti vzniku MU, snížit pravděpodobnost vzniku nebo snížit škodlivé působení MU po jejím případném vzniku. Probíhají vždy před vznikem MU nebo před varováním o neodvratně blížící se MU.

Právnícké a podnikající fyzické osoby tyto činnosti vykonávají ve svém vlastním zájmu, nebo na základě povinností stanovených ve zvláštních zákonech a to z vlastních zdrojů. Orgány veřejné správy provádějí preventivní práce v rámci své působnosti.

Záchranné práce jsou činnosti prováděné v místě nasazení složek IZS nebo v místě předpokládaných účinků po oznámení vzniku nebo neodvratně se blížící MU.

Likvidační práce jsou činnosti k odstranění následků způsobených MU. Obvykle je provádí složky IZS, právnícké, podnikající fyzické osoby nebo fyzické osoby, které byly k tomu oprávněným subjektem vyzvány k poskytnutí věcné nebo osobní pomoci, Právnícká, nebo podnikající fyzická osoba, která je vlastníkem, správcem nebo uživatelem zařízení, budov, látek nebo odpadů je *při havárii* poškozenou osobou a současně je považována za původce havárie s povinnostmi stanovenými v zákonu.

Obnovovacích (asanačních) prací se správní orgány a obce, právnícké a podnikající fyzické osoby zúčastňují v rámci činností směřujících k obnově území, odstraňujících riziko ohrožení života a životního prostředí - tedy činností, které nemají charakter bezprostředních opatření (záchranných a likvidačních prací).

Aby jim mohla společnost účinně čelit, vytváří si pravidla, soubory zákonů a nařízení, kterými se jednotlivci musí řídit a podřizovat se jim.

2.2.6 Koordinace složek IZS

Problémy, které nastolil čas a především velké mimořádné události (jakými byly např. rozsáhlé povodně) se odrazily v potřebu koordinace společného zásahu na úrovni dispečinků nebo operačních středisek, v konečném důsledku je nutno při rozsáhlých mimořádných událostech koordinovat i z úrovně územních správních úřadů.

Z uvedených důvodů se v IZS dělí řízení dle povahy i kompetencí na úroveň:

- **taktickou** - probíhá přímo na místě zásahu složek IZS,
- **operační** - probíhá mezi operačními středisky a dispečinky,
- **strategickou** - probíhá na okresních a krajských úřadech a na Ministerstvu vnitra.

Pokud se jedná o koordinační a integrační orgány v IZS v jednotlivých úrovních řízení, jsou jimi:

- **velitel zásahu a štáb velitele zásahu** v úrovni taktické,
- **operační a informační středisko IZS** v úrovni operační (je jím operační středisko hasičského záchranného sboru),
- **starosta obce, starosta obce s rozšířenou působností a krizový štáb obce, krajský hejtmán a krizový štáb kraje, Ministerstvo vnitra a krizový štáb MV** v úrovni strategické.

Z jednotlivých pravomocí pro řízení záchranných prací i z odpovědnosti Ministerstva vnitra a územních orgánů státní správy za organizaci IZS vyplývá, že jde o **státem budovaný systém**.

Koordinace složek při společném zásahu je prováděna

- velitelem zásahu v místě nasazení složek a v prostoru předpokládaných účinků mimořádné události (dále jen "místo zásahu") *na taktické úrovni*,
- operačním a informačním střediskem integrovaného záchranného systému *na operační úrovni*, nebo
- starostou obce s rozšířenou působností, hejtmánem kraje a v Praze primátorem hlavního města Prahy nebo Ministerstvem vnitra a ostatními správními úřady v případech stanovených zákonem (zákon č.239/2000 Sb.) *na strategické úrovni*.

2.2.7 Operační a informační středisko IZS

V rámci IZS probíhá na operační úrovni prakticky nepřetržitá koordinace a spolupráce operačních středisek základních složek IZS. Tu zabezpečují stálé orgány pro koordinaci složek IZS, kterými jsou OPIS IZS. (IZS 2)

Účelem koordinace a spolupráce operačních středisek složek IZS v rámci operačního řízení je příjem a zpracování tísňových nebo varovných zpráv o mimořádných událostech, vyslání a soustředění sil a prostředků složek IZS a koordinace svých postupů s postupem operačního informačního střediska (dále jen „OPIS) IZS. [12]

Úkoly a postavení operačního a informačního střediska IZS

OPIS IZS jsou stálými orgány pro koordinaci složek IZS.

OPIS jsou povinna: [11]

- přijímat a vyhodnocovat informace o mimořádných událostech, za tím účelem obsluhují také tísňovou linku 150 a 112, jejímž prostřednictvím může každý iniciovat systém IZS k zásahu v případě mimořádné události,
- zprostředkovávat plnění úkolů ukládaných velitelem zásahu zejména jeho žádosti o
  - potřebné síly a prostředky,
  - vyhlášení odpovídajícího stupně poplachu pro místo zásahu,
  - poskytnutí osobní nebo věcné pomoci potřebné pro záchranné a likvidační práce,
- plnit úkoly uložené orgány oprávněnými koordinovat záchranné a likvidační práce tj. GŘ HZS ČR, HZS kraje, hejtnem kraje, starostou obce s rozšířenou působností,
- zabezpečovat v případě potřeby vyrozumění základních i ostatních složek IZS a vyrozumění státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků podle poplachových plánů IZS.

Operační a informační střediska IZS jsou oprávněna povolávat a nasazovat síly a prostředky HZS a jednotek požární ochrany, dalších složek IZS podle poplachového plánu IZS nebo podle požadavků velitele zásahu a provést při nebezpečí z prodlení varování obyvatelstva na ohroženém území.

Základním úkolem OPIS IZS je také zajistit nepřetržitou podporu činnosti krizovým štábům a výměnu informací z míst mimořádných událostí do krizového štábu a mezi krizovými štáby, a to i v případech, kdy spolehlivě nefungují veřejné komunikační prostředky, je nefunkční elektrická rozvodná síť apod.

Operační a informační středisko IZS rovněž:

- dokumentuje záchranné a likvidační práce, na kterých se podílí,
- spolupracuje na zpracování dokumentace IZS,
- udržuje spojení s operačními středisky základních složek IZS a s ostatními složkami, s místy zásahu a s krizovými štáby,
- vyhláší odpovídající stupeň poplachu při prvotním povolávání a nasazování sil a prostředků složek na místo zásahu,
- vyhláší odpovídající stupeň poplachu pro území postižené MU, jestliže je na tomto území více jak jedno místo zásahu,

- předává informaci o vyhlášeném třetím nebo zvláštním stupni poplachu pro území postižené mimořádnou událostí organizačně vyššímu operačnímu a informačnímu středisku,
- zapojuje se do mezinárodních záchranných operací a do přeshraniční spolupráce při záchranných a likvidačních pracích podle zákona o IZS.

Aby mělo OPIS IZS přehled o situaci ve svém územním obvodu při řešení mimořádné události, musí komunikovat s veliteli zásahů.

Povinné zprávy mezi místem zásahu a OPIS IZS obsahují údaje o situaci v místě zásahu, času zahájení a ukončení záchranných nebo likvidačních prací, nasazených silách a prostředcích složek IZS a jejich potřebě, popřípadě o potřebě jiné pomoci, údaje o činnosti složek, osobní a věcné pomoci poskytované v místě zásahu, vyhlášeném stupni poplachu v místě zásahu, změně v obsazení funkce velitele zásahu, stavu záchranných a likvidačních prací v místě zásahu, zásadní změně situace v místě zásahu včetně zranění nebo usmrcení osob nebo vzniku rozsáhlých škod, odjezdu složek z místa zásahu a významných informacích poskytnutých veřejnosti.

2.2.9 Dokumentace IZS

Dokumentací IZS podle § 14 vyhlášky č. 328/2001 Sb. ze dne 5. září 2001 o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb. je:

- *Typové činnosti IZS* obsahují postup složek IZS při záchranných a likvidačních pracích s ohledem na druh a charakter mimořádné události. Typovou činnost vydává MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR odbor IZS a výkonu služby.
- *Havarijní plán krajů a vnější havarijní plán*

Vnější havarijní plán je jakýmsi souhrnem havarijních plánů objektů, který řeší následky havárií, při nichž je překročena mez schopnosti je řešit silami a prostředky vlastníka objektu. Zabývá se též situacemi, které mohou vést do krizových a nouzových stavů. [5]

Havarijní plán kraje slouží k provádění záchranných a likvidačních prací na území kraje. Rovněž slouží k tvorbě návazných preventivních opatření mimo rámec záchranných a likvidačních prací a k přímé koordinaci velkých mimořádných událostí

prostřednictvím hejtmanů, primátorů a starostů, samostatně nebo s jejich krizovými štáby (v případech tzv. třetího a zvláštního stupně poplachu).

➤ *Dohoda o poskytnutí pomoci*

V rámci IZS organizační složky Hasičského záchranného sboru České republiky uzavírají dohody o plánované pomoci na vyžádání podle § 21 zákona o IZS, o poskytnutí osobní nebo věcné pomoci podle § 15 vyhlášky o IZS, o součinnosti složek IZS a o spolupráci.

➤ *Dokumentace o společných záchranných a likvidačních pracích a statistické přehledy, která zahrnuje*

- statistiku o mimořádných událostech
- zprávu o zásahu zpracovanou velitelem zásahu¹⁰
- zprávu o zásahu zpracovanou HZSK
- vlastní dokumentaci zpracovanou složkami IZS.

➤ *Dokumentace o společných školeních, instruktážích a cvičení složek IZS*

Doporučený postup pro přípravu a provedení prověřovacích a taktických cvičení JPO nebo dalších složek IZS stanoví postup organizátora prověřovacích a taktických cvičení v přípravné, realizační a vyhodnocovací etapě cvičení, dále obsah a rozsah dokumentace k prověřovacím a taktickým cvičením a pravidla pro její zpracování a zásady pro archivaci zpracované dokumentace k prověřovacím a taktickým cvičením.

➤ *Poplachový plán IZS*

Složka, která uzavře s HZS ČR dohodu o plánované pomoci na vyžádání je zahrnuta spolu se základními složkami do poplachového plánu IZS nebo do ústředního poplachového plánu.

Poplachový plán IZS je jakýmsi registrem složek IZS, který zároveň nastavuje systém a pravidla spolupráce na daném území při zásahu složek IZS na MU. [10] Je uložen na územně příslušném operačním a informačním středisku IZS, kterým je OPIS HZS kraje a obsahuje spojení na základní a ostatní složky IZS, přehled sil a prostředků ostatních složek IZS a způsob povolávání a vyzoomívání vedoucích složek IZS a dalších funkcí a orgánů.

---

¹⁰ Velitel zásahu řídí činnost jednotek a dalších subjektů jejichž součinnost si vyžádal na místě zásahu.

Poplachové stupně¹¹ podle poplachového plánu jsou následující:

První stupeň poplachu (nejnižší) je vyhlášen v případě, že MU ohrožuje jednotlivé osoby, jednotlivý objekt nebo jeho část, s výjimkou objektu, kde jsou složité podmínky pro zásah (§ 18 vyhlášky č. 246/2000 Sb., o požární prevenci), jednotlivé dopravní prostředky osobní nebo nákladní dopravy nebo plochy území do 500 m², nebo záchranné a likvidační práce provádí základní složky, které není nutno při společném zásahu nepřetržitě koordinovat,

Druhý stupeň poplachu je vyhlášen v případě, že MU ohrožuje nejvýše 100 osob, více jak jeden objekt se složitými podmínkami pro zásah, jednotlivé prostředky hromadné dopravy osob, cenný chov zvířat nebo plochy území do 10 000 m², nebo záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky z kraje, kde MU probíhá, nebo je nutné nepřetržitě koordinovat složky velitelem zásahu při společném zásahu,

Třetí stupeň poplachu je vyhlášen v případě, že MU ohrožuje více jak 100 osob a nejvýše 1000 osob, část obce nebo areálu podniku, soupravy železniční přepravy, několik chovů hospodářských zvířat, plochy území do 1 km², povodí řek, produktovody, jde o hromadnou havárii v silniční dopravě nebo o havárii v letecké dopravě, nebo záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky nebo se využívají síly a prostředky z jiných krajů, nebo je nutné nepřetržitě koordinovat složky velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo rozdělit na sektory a úseky;

Zvláštní stupeň poplachu (nejvyšší) je vyhlášen v případě, že MU ohrožuje více jak 1000 osob, celé obce, plochy území nad 1 km²; záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky IZS, včetně využití SaP z jiných krajů, případně je nutné použít pomoc nebo prostředky zahraniční pomoci; je nutné nepřetržitě koordinovat složky velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo rozdělit na sektory a úseky; společný zásah složek IZS vyžaduje koordinaci na strategické úrovni.

Ústřední poplachový plán IZS je uložen na operačním a informačním středisku IZS, kterým je operační a informační středisko MV-generálního ředitelství HZS ČR.

---

¹¹ Stupně poplachu předurčují potřebu sil a prostředků pro záchranné a likvidační práce v závislosti na rozsahu a druhu MU a také na úrovni koordinace složek při společném zásahu.

2.2.10 Komunikace při zásahu jednotek IZS

Při zásahu jednotek je velmi důležitá komunikace mezi složkami IZS. Na proces komunikace můžeme hledět z různých hledisek.

Komunikace můžeme rozdělit dle toho, kdo s kým komunikuje (kdo je ve vzájemné komunikační interakci) na následující roviny komunikace: [9]

Komunikaci uvnitř jednotlivé skupiny/složky (PČR, HZS) na rovné (horizontální) úrovni

- při komunikaci tohoto typu jde o proces mezi dvěma a více příslušníky stejné složky IZS, kteří jsou si rovni, tedy nemají mezi sebou vztah nadřízený-podřízený. Forma tohoto typu komunikace závisí zejména na vztazích, které mezi jednotlivými příslušníky panují. Je méně formální a nejméně svázaná ať už psanými, či nepsanými konvencemi.
- *Komunikaci uvnitř jednotlivé skupiny/složky (PČR, HZS) na úrovni nadřízený-podřízený (vertikální)*
- zde jde o komunikaci mezi jedním členem určité složky IZS (velitelem, osobou s rozhodujícími pravomocemi a jedním a více dalšími členy téže složky, které mu jsou podřízeni. Tato komunikace na rozdíl od předchozí neobsahuje pouze informace, ale spíše příkazy a rozkazy. Zde je již komunikace více řízená.
- *Komunikace mezi jednotlivými skupinami (PČR, HZS) navzájem (diagonální rovina)*
- jde o komunikaci, jejímž cílem zpravidla bývá vyjasnění dalšího postupu několika složek IZS současně, vyjasňování si kompetencí apod. Někdy to však bývá velmi nejasná, zmatená a konfliktní situace. Zde velmi záleží jak na znalostech postupu v dané situaci, tak také na vzájemných mezilidských vztazích mezi zúčastněnými.
- *Komunikace mezi příslušníkem složky IZS a civilistou (a to jak záměrnou tak nezáměrnou)*
- tato komunikace lze nazvat tzv. komunikačně emergenční (náročnou) situací. Ke komunikaci dochází v době časové tísně (je nutno rychle reagovat), do hry vstupuje velké množství emocí, které mohou vyvolat silné emoce i na straně zasahujícího příslušníka.

2.2.10.1 Krizová komunikace

Krizovou komunikací se rozumí přenos informací mezi státními orgány, územními samosprávnými orgány a mezi složkami IZS, za využití následujících prostředků hlasového i datového přenosu informací: [11]

- účelové telekomunikační síť Ministerstva vnitra, která zabezpečuje hlasovou a datovou komunikaci a připojení hromadné radiokomunikační sítě IZS,
- hromadné radiokomunikační sítě IZS provozované ministerstvem pod názvem PEGAS, k běžnému provozu složek jako jediného radiokomunikačního prostředku se používá tam, kde byl ukončen přechod z radiokomunikačních technologií do hromadné sítě,
- veřejné pevné telekomunikační sítě, ve které je spojení jištěno v rámci regulačních opatření uplatněním přednostního spojení,
- veřejné mobilní telekomunikační sítě, ve které je spojení jištěno v rámci regulačních opatření uplatněním přednostního spojení, tzv. krizové telefony,
- prostředky mobilní telekomunikační sítě vyčleněné k zajištění spojení orgánů krizového řízení a obcí,
- záložní rádiové sítě v přímém režimu na určeném kmitočtu, případně v režimu umožňujícím propojení,
- spojek nebo vytvořené rádiové sítě pro tranzitní přenos zpráv, které se použijí při selhání všech technologií, nebo
- mobilní telekomunikační sítě a zařízení, jejichž nasazení může povolit velitel zásahu nebo územně příslušné operační a informační středisko IZS při nedostatečné kapacitě standardně používaných spojovacích prostředků, např. mobilní buňky operátorů pro lokální posílení kapacity mobilní sítě.

2.2.11 Tísňová volání v České republice

Tísňovým voláním se rozumí bezplatná volba čísel, která jsou stanovena v číslovacím plánu a uvedena v telefonních seznamech a která je nutno pro záchranu lidských životů, zdraví nebo majetku zpřístupnit. K těmto číslům je garantován bezplatný a nepřetržitý přístup, bez použití mincí či karet. Poskytovatel veřejné telefonní služby je povinen svým uživatelům bezplatně umožnit přístup ke stanoveným číslům tísňového volání. [23]

V České republice jsou pro tísňová volání vyhrazena tato telefonní čísla:

150 Hasičský záchranný sbor ČR

158 Policie ČR

155 Zdravotnická záchranná služba

156 Obecní (městská) policie

112 Jednotné evropské číslo tísňového volání

Jednotné evropské číslo tísňového volání bylo zavedeno jako podmínka vstupu ČR do EU. V mobilních telefonních sítích funguje od jejich uvedení do provozu a v pevné telefonní síti funguje od 2. 1. 2003.

Tísňové volání na linku 112 je určeno pro cizince, protože je zde zaručeno odbavení volání v cizí řeči (základ je němčina a angličtina a je připravována jazyková podpora ve 4 dalších jazycích), dále pro oznámení závažných mimořádných událostí, zejména když vyžadují zásah více složek IZS a pro oznámení mimořádných událostí, při nichž volající neví, které národní číslo tísňového volání má volit.

3 Analýza IZS v okrese Chrudim

3.1 Charakteristika okresu

Okres Chrudim je okresem v Pardubickém kraji. Jeho sídlem je město Chrudim. Rozloha okresu je 1030 km². Patří mezi středně velké okresy republiky a počet obyvatel je 105 833 osob (hustota zalidnění je 104 obyvatel na 1 km²). V okrese Chrudim je 108 obcí, z toho 11 měst a 4 městyse.

V rámci kraje sousedí na severu s okresem Pardubice a na východě s okresy Ústí nad Orlicí a Svitavy. Na jihu hraničí s okresy Žďár nad Sázavou a Havlíčkův Brod kraje Vysočina, na západě pak s okresem Kutná Hora Středočeského kraje. [22]

Do 1. ledna 2007	Nyní
Leština	Okres Ústí nad Orlicí
Nové Hrady	Okres Ústí nad Orlicí
Řepníky	Okres Ústí nad Orlicí
Stradouň	Okres Ústí nad Orlicí
Vinary	Okres Ústí nad Orlicí

Tab. 2 Změna hranice okresu Chrudim [22]

Celková plocha tvoří:

- 61,86 % zemědělských pozemků, kterou z 74,54 % tvoří orná půda (46,11 % rozlohy okresu)
- 38,14 % ostatní pozemky, z toho 73,65 % lesy (28,09 % rozlohy okresu)

Charakter okresu je převážně průmyslový, největší počet obyvatelstva je zaměstnán ve strojírenství, obchodu a službách, stavebnictví, textilním a obuvnickém průmyslu

Počet obyvatel se stálým zaměstnáním	21 864
Průměrný plat	13 552 Kč
Nezaměstnaných	5 524
Míra nezaměstnanosti	10,39 %

Tab.3 Zaměstnanost v okrese Chrudim [22]

Územní odbor Chrudim

Územní odbor Chrudim tvoří součást Pardubického kraje. Jeho strukturu územních odborů uvádím na obr. 8

Obr. 8 Územní odbory Pardubického kraje [24]

3.2. Mimořádné události vyskytující se v okrese Chrudim

Na území okresu se především objevují následující mimořádné události: [21]

3.2.1 Mimořádné události vyvolané přírodními vlivy

Vichřice a větrné poryvy nebo smršťe se mohou projevit v celém okrese. Jejich následky mohou ovlivnit především průjezdnost komunikací v lesních masivech Českomoravské vrchoviny a Železných hor, kde je i nejpravděpodobnější výskyt této události.

Zemětřesení, které pro okres Chrudim představují pouze drobné poškození, jelikož se okres nachází v celkem klidné části co se týká této mimořádné události. Na okrese se tedy neuvažuje možnost vzniku zemětřesení destruktivního charakteru, ale jedná se především o mikrozemětřesení. To je důležité brát v úvahu především při řešení přehrad, elektráren, úložišť nebezpečných odpadů.

Sesuvy půdy a skal a propady vznikají v důsledku zemětřesení, klimatických faktorů, jako podmáčení podloží, atmosferické vlivy jako zvětrávání, mráz, deště nebo poddolováním daného území. Dochází tak k pohybu celých masivů hmoty.

Napadení přírodními škůdci se může projevit v rámci okresu na všech zemědělských a lesních porostech, které jsou postiženy exhalacemi.

Výskyt kůrovce smrkového na okrese je způsobeno oslabením lesních porostů vlivem emisí. Obyvatelstvo provádí průběžné opatření proti jejímu většímu rozšíření.

Napadení vegetace spálou, což je karanténní choroba spála růžokvětých, která se přenáší z hlohu no jabloně, hrušně, kdouloň. V okrese Chrudim byl zjištěn výskyt a stanoveny opatření a likvidace zasažení v obci Nasavrky a ve městech Slatiňany a Chrudim.

Kalamitní výskyt sněhových srážek a námrazová kalamita se projevuje na celém území okresu, především však v oblasti Českomoravské vrchoviny a Železných hor.

Nejčastější výskyty na okrese:

- oblast Třemošnicka – Závratec, Lhůty, Běstvina, Žlebské Chvalovice, východní část okresu –Hluboká, Střemošice, Leština, Horka-Mezihoří, Česká Rybná, Miřetín, ...
- skalní zřícení – Roudenské údolí (1989)
- poddolovaná území – Lipovec, Licoměřice, Březinka, mezi Vyžicemi a Kostelcem u Heřmanova Městce, Křížanovice, Běstvina – Javorka, mezi Srním a Holetínem, mezi Skutčí a Skutíčkem, u Svatouchu a u Čachnova, u Kameníček atd. V okrese se nachází 37 lokalit evidovaných jako poddolovaná území malého rozsahu.

Nedostatek vody se projevuje déletrvajícím suchým období, srážkovým deficitem, poklesem úrovně a vydatnosti všech podzemních zdrojů. V případě havarijního zhoršení kvality vody záleží na místě a rozsahu znečištění (zejména u povrchových zdrojů).

Zvýšený odpar vody ve vodních nádržích vede k zátěžovým biologickým procesům (hnilobné procesy růst vodních řas, přemnožení mikroorganismů), které mají vliv na zhoršenou kvalitu vody. V důsledku toho dochází k nebezpečí epidemií lidí a zvířat, omezení nebo dokonce i zastavení výroby, zejména v potravinářském průmyslu, službách apod.

Dále dochází ke zvýšenému výskytu **požárů** následkem vysokých teplot. Tato živelní pohroma se může projevit na celém území okresu Chrudim vzhledem k déletrvajícím suchým obdobím a srážkovým deficitem. Velice vážné důsledky může mít na obce, které jsou závislé na místních vodních zdrojích.

Povodně, záplavy se z hlediska ohrožení území za zvýšených vodních stavů se potenciálním nebezpečím jeví vodní toky: Chrudimka (úseky Blatno-Hlinsko, Svobodné

Hamry, Travná-Dolní Bradlo, Trhová Kamenice, Bojanov, Svídnice, Slatiňany, Tuněchody), Novohradka (některé objekty v obcích Lue, Radim, Lozice, Jenišovice-Zalažany, Chroustovice, Holešovice, Březovice, Bližňovice, Čankovice, Hrochův Týnec, Vejvanovice, Dvakačovice, Úhřetice, Úhřetická Lhota), Ležák (některé objekty v obcích Hrochův Týnec, Přestavky, Trojovice, Řestoky, Zaječice, Žumberk), Žejbro (některé objekty v obcích Leštinka, Vrbatův Kostelec, Podlaice, Rosice u Chrasti), Anenský potok (některé objekty v obcích Hroubovice, Bělá, Radim), Bylanka (některé objekty v obcích Lány, Bylany, Třibřichy, Dřenice), Podolka (některé objekty v obci Klešice), Doubrava (některé objekty v obcích Pařív, Mladotice, Ronov nad Doubravou), Krounka (některé objekty v obcích Krouna, Otrádov).

Rozrušení hrází vodních děl na horním a středním toku Chrudimky jsou vybudovány důležité vodní nádrže Hamry (3,56 mil. m³), Seč (22,1 mil. m³) a Křižanovice (2,1 mil. m³). Na řece Doubravě je vodní nádrž Pařížov (1,77 mil. m³). Při protržení hrází těchto vodních děl by bylo území v povodí řeky Chrudimky postiženo průlomovou vlnou s následným částečným nebo úplným zničením některých obcí Horní Bezděkov, Bojanov, Svídnice, Škrovád, Slatiňany, Chrudim, Tuněchody, zničením infrastruktury a většiny mostů.

3.2.2. Mimořádné události vyvolané lidskou činností

Výbuchy plynů a jiných výbušných směsí, jejichž zdroje výbuchu na území okresu jsou sklady určené pro distribuci propan – butanu, dále sklady pro distribuci a užívání technických plynů, zásobníky - čerpací stanice LPG, zásobníky - vytápění objektů propan – butanem, výroba acetylénu a sklady sypkých látek – síla.

Nehody v silniční, železniční a letecké dopravě, jelikož okresem vede doporučená trasa ADR¹² pro přepravu nebezpečných věcí, která prochází celým městem Chrudim. Řada nebezpečných věcí se dopravuje po silnicích první třídy po celém okrese. Nad okresem Chrudim prochází osa leteckého koridoru.

Požár je velice nevyzpytatelný a může vzniknout prakticky kdykoliv a kdekoliv. Jeho zdrojem na území okresu jsou především lesní masivy, technologie a sklady se zásobami hořlavých látek, čerpací stanice PHM, sklady s distribucí a zejména výrobou chemie a sklady určené k distribuce a užívání pesticidů, herbicidů, insekticidů.

---

¹² Bezpečnostní značení

Radiační havárie a nebezpečí radiačního ohrožení

Z hlediska přírodního může vznikat *zvýšené radioaktivní pozadí krajiny* a únik radonu může vést ke zvýšenému výskytu rakovinotvorných nádorů. Zvýšeně radioaktivní pozadí však nemá zásadní vliv na zdraví organismů žijících v dané lokalitě. Dále *kosmické záření*, kde se jedná o zhoubný vliv různých druhů kosmického záření na člověka, živočichy a rostliny. Kosmické záření může ovlivňovat celé území okresu Chrudim.

Z hlediska antropogenního charakteru vzniká *nelegální přeprava radioaktivních materiálů*, kde se hlavně jedná o přepravu podlimitního množství štěpného radioaktivního materiálu, který by měl sloužit k výrobě jaderných nebo radioaktivních zbraní. Štěpný materiál v těchto případech je velmi špatně zajištěn a v případě havárie může dojít k velkému ohrožení obyvatelstva. Dále *radioaktivní zářiče ve šrotu nebo v odpadu*, což je velmi časté ohrožení především radioaktivními předměty, které mohou ohrozit životy a zdraví pracovníků na šrotištích, kteří s nimi mohou přijít do styku. Nejvíce ohrožující jsou plynné a kapalné náplně, které by se mohly při pálení, řezání, stříhání a manipulaci s obalem uvolnit. Dalším nebezpečím je objevení radioaktivního zářiče v odpadech nebo jen ve volně přírodě. Dále *vznik MU na místech s radioaktivními zářiči*, kde *zdrojem záření na okresu jsou* indikátory hladin, hustoměry a hutnoměry, tloušťkoměry, lékařské ozařovače, technické ozařovače, defektoskopie a další aplikace a neutronové zdroje. *Havárie přepravního prostředku se zářičem*, tedy běžné havárie automobilů, které přepravují radioaktivní zářiče k obchodním účelům nebo pro nedestruktivní defektoskopii. Zvláštním případem se může stát havárie vojenských letadel, které mají v křídlech radioaktivní beta zářič pro zjišťování tloušťky námrazy na křídlech. V případě jejich havárie je nutné tyto zářiče vyhledat dříve, než se začne odtěžovat zasažená zemina leteckým palivem. *Teroristické využití vlastnictví jaderných materiálů*, kde větším nebezpečím je použití vysoce toxických radioaktivních materiálů např. plutonia ve zdrojích nebo vodárnách. *Havárie jaderně energetických zařízení*, kde území okresu je mimo oblast bezprostředního postižení z jaderných elektráren Dukovany a Temelín. Přesto existuje možnost zasažení z tohoto zařízení při poruše zařízení, nebo zařízení v jiných zemích. *Pád satelitu s radioaktivním zařízením* na území okresu, kdy by existovala možnost přítomnosti radioaktivního zařízení je velmi nízká.

Znečištění životního prostředí zahrnuje znečištění ovzduší, vody a půdy. Vodu a půdu ohrožují hlavně technologické havárie. Ovzduší je znečišťováno hlavně exhalacemi z průmyslové výroby a dopravy. Znečištění životního prostředí se může projevit na celém území okresu Chrudim.

Havarijní znečištění ovzduší – emise a smog, kde okres Chrudim patří mezi okresy s lepší kvalitou ovzduší, proto je pravděpodobnost vzniku smogových situací nízká. 192 provozovatelů provozuje 408 středních zdrojů znečišťování ovzduší. Překročení emisních limitů se týká hlavně těchto škodlivin: tuhé látky, oxid dusíku, oxid siřičitý a oxid uhelnatý. Okres Chrudim není zatížen nadlimitními imisními koncentracemi základních znečišťujících látek. Problémy však mohou nastat u oxidů dusíku díky vlivu zvyšující se dopravy. U oxidu siřičitého lze předpokládat stagnaci nebo postupné snižování koncentrací z důvodu další plynofikace stávajících lokálních topenišť.

Nelze vyloučit havárie s únikem ropných produktů nebo jiných nebezpečných látek do vody, při kterých vzniká *havarijní znečištění vod* a to přímo nebo průsakem do spodních vod. V případě povrchových vodotečí dochází k rychlému šíření do velkých vzdáleností.

K havarijnímu znečištění půdy dochází v důsledku ekologických havárií, nedodržení technologických postupů, při nedostatečném zabezpečení skladů případně manipulace s ropnými, chemickými látkami a s odpadními látkami živočišného původu. Kontaminovaná zemina dále vede k znečištění podzemní vody. V případě, že jsou kontaminovány vodní zdroje, je přímo ohroženo zdraví osob, které vodu užívají.

3.3. Bezpečnostní rada a krizový štáb v rámci působnosti Chrudim

3.3.1. Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností Chrudim

Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností Chrudim (dále jen „bezpečnostní rada“) byla zřízena dne 11. března 2003 v souladu s krizovým zákonem, jako koordinační orgán pro přípravu na krizové situace ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Chrudim. Správní obvod je vymezen územím obcí Běstvina, Biskupovice, Bítovany, Bojanov, Bor u Skutče, Bořice, Bousov, Bylany, Ctětín, Čankovice, České Lhotice, Dolní Bezděkov, Dřenice, Dvakačovice, Heřmanův Městec, Hluboká, Hodonín, Honbice, Horka, Horní Bradlo, Hošťálovice, Hrochův Týnec, Hroubovice, Chrast, Chroustovice, Chrudim, Jenišovice, Klešice, Kněžice, Kočí, Kostelec u Heřmanova Městce, Krásné, Křižanovice, Lány, Leštinka, Libkov, Liboměřice, Licibořice, Lipovec, Lozice, Lukavice, Luže, Míčov-Sušice, Mladoňovice, Morašice, Mrákotín, Nabočany, Načešice, Nasavrky, Orel, Ostrov, Perálec, Podhořany u Ronova, Prachovice, Proseč, Prosetín, Předhradí, Přestavky, Rabštejnská Lhota, Ronov nad Doubravou, Rosice, Rozhovice, Řestoky, Seč, Skuteč, Slatiňany, Smrček,

Sobětuchy, Stolany, Střemošice, Svidnice, Trojovice, Třemošice, Třebřichy, Tuněchody, Úherčice, Úhřetice, Vápenný Podol, Vejvanovice, Vrbatův Kostelec, Vyžice, Zaječice, Zájezdec, Zderaz, Žlebské Chvalovice, Žumberk.

Funkční období členů bezpečnostní rady obce je shodné s funkčním obdobím samosprávy města Chrudim. Členy bezpečnostní rady na pokyn předsedy bezpečnostní rady obce vyrozumívá tajemník bezpečnostní rady, pokud předseda bezpečnostní rady nerozhodne jinak.

Bezpečnostní rada má 8 členů a to předsedu bezpečnostní rady, což je starosta obce Mgr. Jan Čechlovský, místopředsedu Mgr. Petra Řezníčka, tajemníka bezpečnostní rady Bc. Marka Kozáka – vedoucí oddělení krizového řízení a ostatní členové (Ing. František Chmelík – tajemník obecního úřadu, plk. Mgr. Petr Kučera – Policie ČR, plk. Bc. Miroslav Polák - HZS, Josef Kudrnka – městská policie, Miroslav Matouš – velitel J SDH Chrudim. [26]

3.3.2 Krizový štáb určené obce města Chrudim (dále jen „krizový štáb“)

Krizový štáb určené obce města Chrudim je pracovním orgánem starosty města, který je zároveň jeho vedoucím. Krizový štáb je svoláván operativně, zejména k projednávání zásadních záležitostí, týkajících se řešení krizové situace a přijetí krizových opatření spojených s nezbytným omezením základních práv a svobod. Zástupci složek IZS jsou povoláváni na základě požadavku vedoucího krizového štábu podle skutečné potřeby, podle druhu a rozsahu mimořádné události nebo krizové situace. Starosta města svolává zasedání krizového štábu, řídí jeho činnost, stanovuje dobu a místo zasedání, dále projednává preventivní cvičení krizového štábu, které by mělo zdokonalit spolupráci složek IZS.

Preventivní cvičení chrudimského krizového štábu proběhlo i v úterý 29.června 2010. Tomuto cvičení předcházelo cvičení jednotek HZS Pardubického kraje, územního odboru Chrudim, které ve spolupráci s jednotkami SDH města Chrudim provedly vyhledávání a záchranu osob v hořícím domě. Jako hořící dům byla po domluvě s ředitelkou školy vybrána Střední zdravotní a sociální škola v Chrudimi, která během cvičení provedla evakuaci studentů při požáru školy. Krizový štáb následně řešil, jak se postarat o osoby, které přišly „o střechu nad hlavou“. Starosta města Chrudim po oznámení hasičů, že došlo k rozsáhlému požáru s nutností evakuace osob a jejich následného ubytování, svolal krizový štáb k vyřešení situace. Štáb po seznámení se situací vyslal na místo zaměstnance Městského úřadu Chrudim, kteří jsou pro takovéto situace vyškoleni. Na místě byla provedena evidence osob, které byly

z hořícího domu zachráněny a část jich byla následně převezen do Základní školy U Stadionu, kde byly nouzově ubytovány. Tím celé cvičení skončilo.¹³

Cíl cvičení, a to evakuování studentů ze školy při požárním poplachu, vyhledávání osob v hořícím domě a následné nouzové ubytování postižených, byl splněn. [26]

3.4 Zdravotnická záchranná služba, územní odbor Chrudim

ÚO Chrudim spadá pod ZZS Pardubického kraje a jeho výjezdová stanoviště jsou buď z Hlinska nebo z Chrudimi. Dalšími územními odbory ZZS Pardubického kraje je ÚO Pardubice, jehož výjezdové stanice tvoří Dukla, Pardubičky, Holice a Přelouč, dále ÚO Ústí nad Orlicí s výjezdovými stanicemi Ústí nad Orlicí, Červená Voda, Lanškroun, Vysoké Mýto a Žamberk a ÚO Svitavy tvořící stanice Svitavy, Litomyšl, Moravská Třebová a Polička. [14]

Fungování výjezdových skupin v rámci Pardubického kraje řídí krajské zdravotnické středisko, které bylo v Pardubicích nově otevřeno v roce 2008. To přijímá vyhodnocující tísňové výzvy na lince 155 společně s posádkami záchrannářských vozidel. Organizační schéma podrobné struktury Pardubického kraje uvádím v příloze E.

3.5 HZS Pardubického kraje, územní odbor Chrudim

3.5.1 Historie HZS, územní odbor Chrudim

První český dobrovolný hasičský sbor vznikl v roce 1864 ve Velvarech. Stanovy tohoto sboru byly 7.5.1864 potvrzeny místodržitelstvím rakousko-uherského mocnářství a tím vstoupil v život první český dobrovolný hasičský sbor.

Od velvarských hasičů si vyžádala propůjčení stanov další města, aby mohla rovněž založit své sbory. Mezi prvními byla i Chrudim, která měla za sebou již jeden pokus o založení sboru, ne však samostatného, ale jako odbor Sokola.

K 1.1.1970 byl zřízen okresní Veřejný požární útvar a bylo přikročeno k přípravě otevření další požární stanice v okrese, a to v Hlinsku. Probíhala jednání s městem a se zástupci, tehdejší ZO Svazu požární ochrany v Hlinsku. Tuto požární stanici se podařilo otevřít dnem 1.1.1972.

Po 15 letech svého trvání měl včetně požární stanice Hlinsko takového vybavení: 2 ks CS

---

¹³ Blíže příloha F

25 Š 706, 2 ks CAS 32 T 148, 2 dopravní vozy - DA 12 A30 a TLF, požární plošinu PP 20 a automobilový žebřík na podvozku IFA AŽ 30. Dále měl ve vybavení kouřový, pěnový, hadicový a osvětlovací přívěs, 3 ks hospodářských vozidel. V této době a na tehdejší počet výjezdů, to byla technika optimální a dostačující. Vždyť za uplynulých 15 let bylo u VPÚ evidováno celkem 1129 výjezdů, což je ve srovnání se současnou dobou, počet výjezdů za necelé dva roky.

Též v r. 1985 došlo k rozhodující úpravě, která se připravovala již řadu let a byla velice nutná, neboť zákon č. 18/1958 Sb. byl již dávno překonán a bylo nutno reagovat na současnou situaci. Proto byl vydán zákon č.133/1985 Sb., který změnil organizaci požární ochrany.

V r. 1988 od MV bývalé Československé republiky přibylo ojeté vozidlo T 613, které po přestavbě získalo označení T 623 RTP a bylo vybavené speciálním vyprošťovacím zařízením. Dalším úspěchem bylo uvedení do provozu dalšího vozidla a to JEEP CHEROKEE 4,01 TA 1 s vyprošťovacím zařízením. Třetím získaným vozidlem je RZA I – Mercedes Benz 314, kde je prvně použito hašení pomoci vysokého tlaku vody.

V r. 1993 se na Okresního útvaru požární ochrany v Chrudimi začala rozvíjet činnost hasičů – lezců a v r. 2001 byla ředitelem HZS Pardubického kraje ÚO Chrudim jmenována lezecká skupina, která má v současné době 7 členů.

Od roku 1995 jsou veřejné profesionální jednotky přejmenovány na Hasičský záchranný sbor České republiky a na nižším stupni je to pak Hasičský záchranný sbor okresu Chrudim, v jehož čele stojí ředitel HZS okresu, který je zároveň při výkonu státní správy okresním požárním radou. Obdobně zástupce ředitele je zástupcem okresního požárního rady. Na podkladě této novely zákona byly zpracovány nové dokumenty, ať je to již plošné pokrytí jednotkami nebo nařízení okresních úřadů k poplachovým plánům, prevenci apod.

V roce 1995 a to 24. června se zúčastnili profesionální hasiči zatím nejtragičtější události. U obce Krouna došlo k železničnímu neštěstí, které se vyžádalo z 23 cestujících 19 obětí. Při tomto zásahu se opět potvrdilo, že budovaný integrovaný záchranný systém má své opodstatnění. Když se vrátíme nazpět, tak až do této tragické události u Krouny byli profesionální hasiči využiti při podobné události 8. 9. 1983, kdy na Hamerské vodní nádrži utonulo celkem 6 osob a z toho 4 děti. V tomto roce byla také jedna příjemná událost, a to 5. února, kdy byla zahájena výstavba požární stanice Seč.

V roce 1997 se okresu nevyhnuly povodně, které postihly celou republiku. V našem okrese na řece Chrudimce byl naměřen dosud nejvyšší stav vody a proto nejen profesionálové, ale i dobrovolné jednotky v době od 7. 7. do 12. 7. a znovu od 18. 7. do 21. 7.

byly nasazovány na nejkritičtějších místech v celém okrese a příslušníci naší jednotky poskytovali pomoc v nejkritičtějších místech na Moravě. Právě tyto skutečnosti podnítily přednostu okresního úřadu Ing. Ondřeje Kudrnáče k tomu, by bylo provedeno dovybavení HZS okresu Chrudim potřebnou technikou a jednotkám kategorie JPO II a JPO III předurčeným pro práci na vodě byly zakoupeny čluny, lana, vesty, svítilny a radiostanice. Po této stránce patří okres Chrudim ke špičce v České republice. Poté byla zahájena postupná rekonstrukce stávající centrální požární stanice a zároveň byly připraveny prostory pro budoucí operační středisko. V průběhu roku byl dobudován systém svolávání jednotek SDH obcí pomocí vyhlášení poplachu přes radiostanice.

Rok 1999 přinesl rovněž řadu kladných skutečností, které podstatně zlepšily pracovní podmínky a zároveň i akceschopnost. V tomto roce byla zahájena výstavba okresního operačního střediska, které bylo v termínu dokončeno a dnem 1. ledna 2000 byla zahájena jeho činnost..

Rok 2000 byl obdobím, kdy byla v řízení další novela zákona o požární ochraně a další navazující zákony o IZS a krizovém plánování. Připravuje se nová struktura v návaznosti na nové krajské uspořádání. Vše je ve stálém pohybu, což je jistě dobře, pokud bude tento pohyb směrem dopředu.

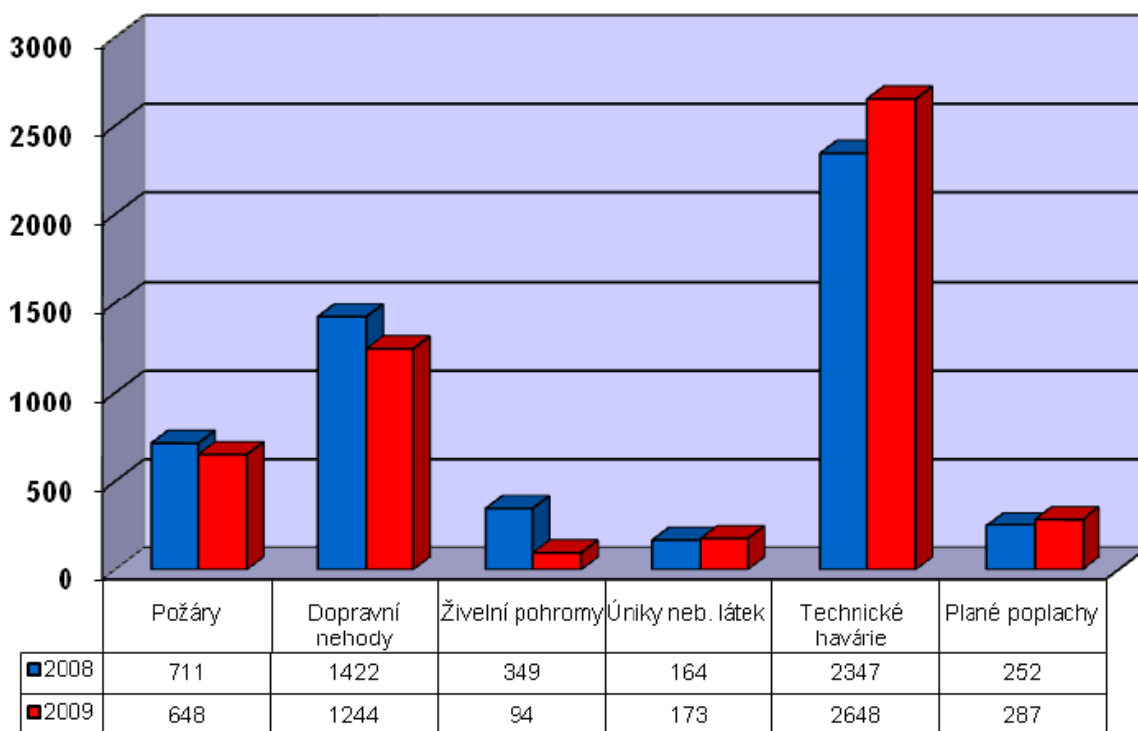
Současnou výbavu HZS Pardubického kraje - ÚO Chrudim uvádím v **příloze G**. [24]

3.5.2 Současná situace HZS územního odboru Chrudim

V roce 2009 zasahovaly JPO na území Pardubického kraje pod který spadá Územní odbor (dále jen ÚO) Chrudim celkem u 648 požárů, 1244 dopravních nehod a 2915 jiných technických zásahů. Celkově za rok 2009 zasahovaly u 5094 událostí, což je o 63 událostí méně než v roce 2008. V současné době v 1.čtvrtletí roku 2010 zasahovaly JPO u 1821 událostí. Jako planý poplach bylo v roce 2009 kvalifikováno 287 událostí a u všech událostí bylo jednotkami zachráněno 663 osob a evakuováno 178 osob. Usmrceno bylo 116 osob a zraněno bylo 853 osob. U zásahů bylo v roce 2009 zraněno 21 hasičů, z toho 8 profesionálních a 13 dobrovolných. [13]

Porovnání s předchozím rokem 2008 uvádím v následujícím obrázku č.9. Výsledné hodnocení tohoto období dokresluje tabulka č.4

Mimořádné události v letech 2008 - 2009

Obr. 9 Porovnání počtu mimořádných událostí v letech 2008-2009 [13]

2008 - 2009	Nárůst v počtu	Nárůst v %
Požáry	-63	-8,86
Dopravní nehody	-178	-12,52
Živelní pohromy	-255	-73,07
Úniky nebezpečných látek	+ 9	+ 5,49
Technické a technologické závady	+ 301	+ 12,82
Plané poplachy	+ 35	+ 13,89
Celkem	-151	-2,88

Tab. 4 Porovnání počtu MU v letech 2008-2009 [13]

Z uvedeného porovnání vyplývá, že v roce 2009 došlo ke značnému poklesu živelních pohrom, dopravních nehod a požárů, naopak došlo k nárůstu úniku nebezpečných látek, technických a technologických závad a planých poplachů.

Podíl ÚO Chrudimí na těchto událostech v roce 2009 uvádím v tab.5.

Okres	12	19	∑12- 19	21	22	23	24	25	∑21- 25	31
Chrudim	140	4	144	269	0	5	1	0	275	0
	32	33	34	35	∑31- 35	41	42	43	44	45
	6	2	0	0	8	4	2	40	0	3
	∑41- 45	51	52	53	54	∑51- 54	61	71	81	∑12- 81
	49	0	337	4	56	397	0	0	39	912

Tab.5 Souhrné informace o událostech po územních odborech [13]

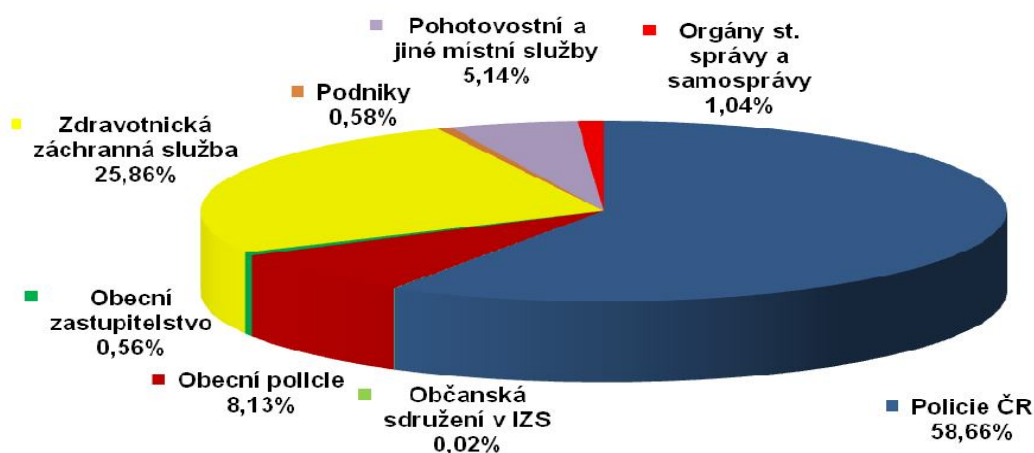
Legenda ke sloupcům tab.4

P – POŽÁR : 12 – P – s účastí jednotky; 19 – P – bez účastí jednotky
DN – DOPRAVNÍ NEHODA : 21 – DN – silniční; 22 – DN – silniční hromadná; 23 – DN – železniční; 24 – DN – letecká; 25 – DN – ostatní
ŽP – ŽIVELNÁ POHROMA : 31 – ŽP – převažující povodeň, záplava; 32 – ŽP – převažující sníh, námrazy; 33 – ŽP – převažující větrná smršť; 34 – ŽP – sesuv půdy; 35 – ŽP ostatní (např. zemětřesení)
UNL – ÚNIK NEBEZPEČNÉ CHEMICKÉ LÁTKY: 41 – UNL – únik plynu/aerosolu; 42 – UNL – únik kapaliny (mimo rop. produktů); 43 – UNL – únik ropných produktů; 44 – UNL- únik pevné látky; 45 – UNL – únik ostatní (včetně jiné než chemické)
TH – TECHNICKÁ HAVÁRIE (MIMO UNL) : 51 – TH – technická havárie; 52 – TH – technická pomoc; 53 – TH – technologická pomoc; 54 – TH – ostatní pomoc
RNH – RADIČNÍ HAVÁRIE A NEHODA : 61 – Radiační havárie a nehoda
OMU – OSTATNÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI : 71 – Ostatní mimořádné události
PP – PLANÝ POPLACH : 81 – Planý poplach

V porovnání s ostatními územními odbory, kde v ÚO Pardubice je celkem 1 408 událostí, ve Svitavách 1 081 událostí a v Ústí nad Orlicí 1 593 událostí Pardubického kraje, je to nejméně událostí. Ve srovnání s celým Pardubickým krajem tvoří chrudimský okres v roce 2009 17,9% z 5094 událostí Pardubického kraje.

Spolupráci u zásahu IZS za rok 2009 znázorňují na obr.10.

Spolupráce u zásahu

Obr. 10 Spolupráce u zásahu IZS v Pardubickém kraji

Největší účast u zásahů tvoří Policie ČR, jelikož asistuje téměř u každého zásahu, který se v rámci IZS uskutečňuje.

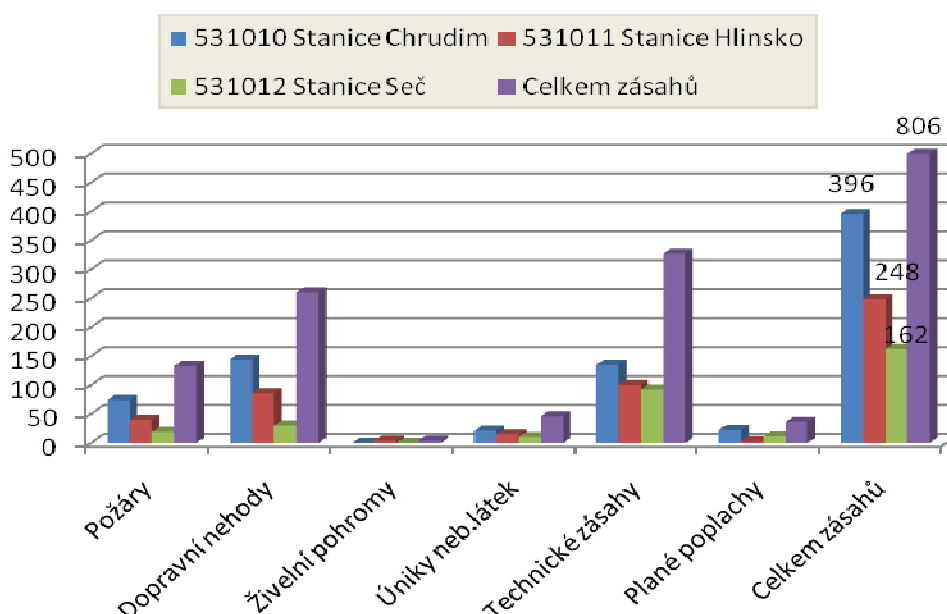
Následující tabulka č.6 zobrazuje jednotlivé zásahy JPO ÚO Chrudim, kde okres Chrudim za rok 2009 tvořil necelých 21% zásahů z celého Pardubického kraje.

Okres	Zásahy celkem	Zásahy HZS ČR		Zásahy SDH obcí		Zásahy HZS podniků		Zásahy SDH podniků		Zásahy ostatních	
	Počet	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Chrudim	1204	806	66,9	396	32,9	0	0	0	0	2	0,2

Tab. 6 Přehled o zásazích JPO územního odboru Chrudim

Oproti ostatním okresům Pardubického kraje se jedná o nejmenší počet zásahů. K porovnání uvádím, že v okrese Svitavy zasahovaly jednotky HZS v 1081 případech, v Ústeckém okrese byla potřeba zasáhnout u 1693 zásahu a v Pardubickém okrese u 1408 zásahů.

Stanice územního odboru Chrudim je tvořena centrální stanicí Chrudim, dále stanicí Seč a Hlinsko. Největší počet MU za rok 2009 v ÚO Chrudim tvořily technické havárie (327 událostí), které převážně tvoří zásahy s provozem na pozemních komunikacích, otevření bytu při nebezpečí z prodlení apod. Co do počtu byly druhé nejčetnější dopravní nehody (260 událostí), následují požáry (133 událostí) a ostatní události již nepředstavují významný podíl z celkového počtu. Přehled těchto zásahů pro dané události znázorňuji na níže uvedeném obrázku.

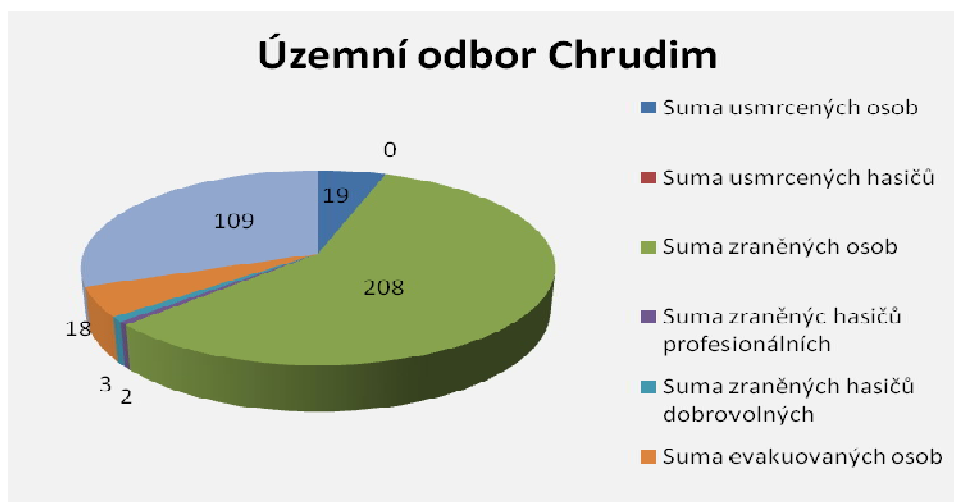

Obr. 11 Seznam jednotek HZS ÚO Chrudim pro dané události [13]

V příloze H též uvádím seznam všech jednotek SDHO, HZS a SDH podniků podle zásahu na ÚO Chrudim.

Následující obrázek znázorňuje informace v ÚO Chrudim o počtu osob u zásahu.

Obr.12 Počet osob u zásahu v ÚO Chrudim pro r. 2009

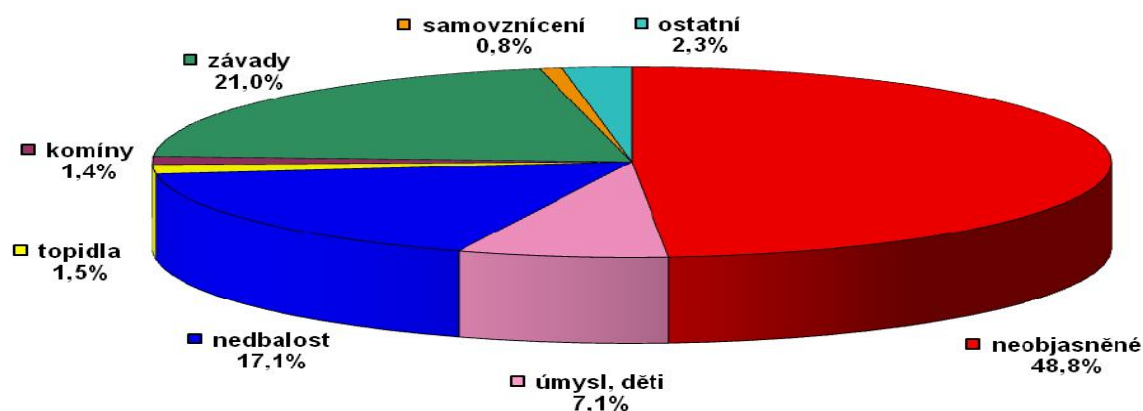
V níže uvedené tabulce znázorňuji počet požárů na jednotlivých ÚO Pardubického kraje s vyčíslením hromadných škod a v obr.13 nejčastější příčiny.

Okres	Počet požárů	Podíl v %	Škoda v tis.Kč	Podíl v %	Uchráněno v tis.Kč	Podíl v %
Chrudim	145	22,38	9 004,20	14,19	119 022,00	7,86
Pardubice	224	34,57	29 935,30	47,16	1 197 700,20	79,05
Svitavy	123	18,98	5 441,00	8,57	21 440,00	1,42
Ústí n.Orl.	156	24,07	19 096,00	30,08	176 868,00	11,67
Pardubický kraj	648	100	63 476,30	100	1 239 821,30	100

Tab.7 Počet požárů podle ÚO a vyčíslení škod

Z uvedené tabulky vyplývá, že nejvíce požárů a nejen této mimořádné události je v okrese Pardubice, což je zapříčiněno tím, že je to zároveň nejprůmyslovým okresem s největším počtem obyvatel, takže je logické, že je zde větší pravděpodobnost výskytu krizové situace.

Požáry podle příčiny

Obr. 13 Požáry podle příčiny v Pardubickém kraji v r. 2009

Obrázek 13 ukazuje, že téměř polovina všech příčin požárů je neobjasněná. Velmi často je to zapříčiněno tím, že je velmi obtížné stanovit jednoznačnou příčinu. Dále nejběžnější příčinou tvoří závady a hned za nimi jsou tzv. nedbalostní příčiny, z nichž nejčastějšími příčinami bývá kouření, zakládání ohňů v přírodě, vypalování porostů nebo používání otevřeného ohně k osvětlování, rozechívání apod.

	Příznaky hoření	Zneužití jednotky	Nenahlášené pálení	EPS ¹⁴	Jiný druh	Celkem
Chrudim	5	2	10	10	12	36
Pardubice	16	5	9	59	17	106
Svitavy	13	2	4	33	10	62
Ústí n.Orl.	10	3	13	13	31	70
CELKEM	44	12	36	115	70	277

Tab.8 Důvody planého poplachu

Dle tab.8 vyplývá, že jedním z nejčastějších planých poplachů bývá spuštění EPS, což je čidlo, které na základě podezření spustí akustický signál. Bohužel v mnoha případech je

¹⁴ Elektronická požární signalizace

tento signál planým poplachem a vzniká tak situace, že záchranné složky jsou na „nepravém“ místě.

V Pardubickém kraji je k 1.1. 2010 celkem 578 jednotek požární ochrany. Během roku 2009 byla, se souhlasem HZS Pardubického kraje, zrušena 1 jednotka SDH obce kategorie JPO V a nově zřízena 1 jednotka SDH obce téže kategorie. Jednotka byla zrušena v místní části a jejich povinnost převzala jednotka SDH zřízená obcí v centrální části. Dále byla, po přepočítání plošného pokrytí, změněna kategorie jednotky SDH obce z kategorie JPOIII/1 na JPO V u jedné jednotky SDH obce. Stávající stav v porovnání s plánovaným stavem je uveden v následující tabulce.

Kategorie JPO	CHRUDIM	PARDUBICE	SVITAVY	ÚSTÍ N.ORL.	CELKEM
	skut./plán	skut./plán	skut./plán	skut./plán	skut./plán
JPO I	3 / 3	3 / 3	4 / 4	5 / 5	15 / 15
JPO II	7 / 11	0 / 2	5 / 7	9 / 10	21 / 30
JPO III	15 / 11	27 / 25	29 / 27	15 / 15	86 / 78
JPO IV ¹⁵	0	4	2	1	7
JPO V	155	85	88	117	445
JPO VI	1	1	1	1	4

Tab. 9 Počet jednotek požární ochrany [12]

Pro zabezpečení ochrany obyvatelstva v Chrudimi je v současné době kladen důraz na širší využití vytipovaných jednotek SDH, které by plnily zejména úkoly v oblasti ochrany obyvatelstva.

3.6 Krajské ředitelství policie Pardubického kraje, obvodní oddělení ÚO Chrudim

Územní odbor policie Chrudim se v rámci krajského ředitelství Pardubického kraje skládá z obvodní oddělení (dále jen „OO“) Heřmanův Městec (Čáslavská 276, 538 03 Heřmanův

¹⁵ U kategorií JPO IV, JPO V a JPO VI se cílové stavy neplánují.

Městec), OO Chrudim (Všehrdovo náměstí 46, 537 01 Chrudim I), OO Hlinsko (Ležáků 1351, 539 01 Hlinsko), OO Chrast (Šmídova 414, 538 51 Chrast), OO Skuteč (Sadová 387, 539 73 Skuteč) a OO Třemošnice (Tovární 320, 538 43 Třemošnice).

3.6.1 Bezpečnostní situace v roce 2009 v rámci OOP Chrudim [16]

Za období od 1. ledna do 31. prosince 2009 bylo v rámci územní části OOP ČR Chrudim zadokumentováno a prošetřováno celkem 669 trestných činů, z nichž 365 bylo objasněno, tj. 54,56 %. V porovnání celkového nápadu trestné činnosti se jednalo o 36 trestných činů méně než v r.2008.

Téměř polovinu všech trestných činů představovaly majetkové trestné činy a to celkem 315, z nichž 104 bylo objasněno, tj. 33,02 %. V porovnání celkového nápadu v oblasti majetkové trestné činnosti se jednalo o 84 trestných činů méně než v roce 2008.

Z celkového počtu 315 majetkových trestných činů bylo 97 spácháno vloupáním, z nichž 34 bylo objasněno, tj. 35,05 %. V porovnání nápadu majetkové trestné činnosti spáchané vloupáním se jednalo o 25 trestných činů méně než v roce 2008. Kromě dalších bylo v roce 2009 dokumentováno celkem 8 případů krádeží vloupáním do bytů, 7 případů krádeží vloupáním do víkendových chat a 9 případů krádeží vloupáním do rodinných domů, se škodou v celkové výši 729 000,- Kč. Stejný počet případů krádeží vloupáním do uvedených objektů byl zaznamenán i v roce 2008, kdy škoda dosáhla celkové výše 2 469 000,- Kč.

V oblasti hospodářské trestné činnosti bylo evidováno a prošetřováno celkem 105 trestných činů, z nichž 47 bylo objasněno, tj. 44,76 %. V porovnání celkového nápadu v oblasti hospodářské trestné činnosti se jednalo o 13 trestných činů více než v roce 2008.

V oblasti násilné trestné činnosti bylo evidováno a prošetřováno celkem 34 trestných činů, z nichž 25 bylo objasněno, tj. 73,53 %. V porovnání celkového nápadu v oblasti násilné trestné činnosti se jednalo o 11 trestných činů více než v roce 2008. Necelou 1/3 všech násilných trestných činů tvořily trestné činy úmyslného ublížení na zdraví, ze kterých pouze 1 zůstal neobjasněn. K nejzávažnějším patřilo 6 trestných činů loupeže, z nichž se 2 případy podařilo objasnit.

Podle statistických ukazatelů lze odvodit závěr, že počet násilných trestných činů oproti předchozímu období nepatrně stoupl.

Celková škoda způsobená trestnou činností v roce 2009 dosáhla výše 24 954 000,- Kč, z toho jen v oblasti majetkové kriminality 11 444 000,- Kč.

K jedné z nejsledovanějších oblastí patří trestná činnost páchaná v souvislosti s motorovými vozidly, tzv. autokriminalita. V územní působnosti útvaru bylo v roce 2009 odcizeno celkem 12 dvoustopých motorových vozidel se škodou 525 000,- Kč, z nichž u 6 případů se podařilo zjistit konkrétní osobu pachatele. Celkem bylo dokumentováno 44 případů krádeží věcí z motorových vozidel s převládajícími místy těchto událostí na parkovištích u obchodních domů v Chrudimi. Předmětem zájmu pachatelů byly převážně volně odložené tašky, peněženky s obsahem finančních hotovostí, platebních karet a osobních dokladů, případně další cennosti a zavazadla. Celková škoda dosáhla částky 673 000,- Kč.

Z dlouhodobého hlediska lze usuzovat, že k zásadním faktorům umožňujícím páchaní zejména majetkové trestné činnosti patří nedostatečné zabezpečení majetku, nepozornost a často i lhostejnost.

V souvislosti s celkovým nárůstem trestné činnosti bylo stíháno a vyšetřováno celkem 326 osob, z nichž 145 osob lze označit za recidivisty.¹⁶ Nezletilých osob, které se dopustily činů jinak trestných, bylo celkem 6 a mladistvých osob, které se dopustily provinění, bylo celkem 12.

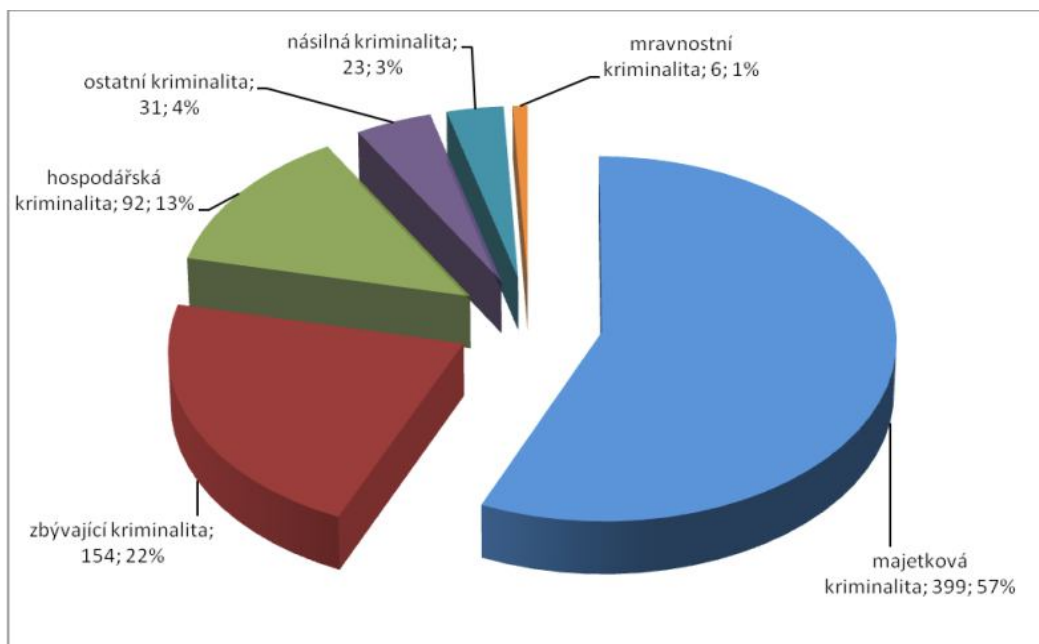
Celkem 87 skutků bylo spácháno pachateli pod vlivem alkoholu. V roce 2009 bylo zaevidováno celkem 1 122 přestupků. Přestupků proti občanskému soužití a veřejnému pořádku bylo zadokumentováno celkem 319, přestupků proti majetku bylo zadokumentováno celkem 344 a přestupků proti bezpečnosti a plynulosti silniční dopravy bylo zadokumentováno celkem 459.

V blokovém řízení bylo vyřízeno 509 přestupků s uložením pokut ve výši 229 600,- Kč. Za velmi významnou, vzhledem k četnosti a místům páchaní trestné činnosti se považuje spolupráci s Městským úřadem v Chrudimi a Městskou policií Chrudim. V rámci plnění služebních úkolů a vzájemně řešených požadavků jsme se v uplynulém roce společně podíleli na zajištění celé řady akcí a opatření.

Pro přehlednost v následujícím obrázku znázorňuji procentuální podíl na kriminalitě v rámci OOP v roce 2009.

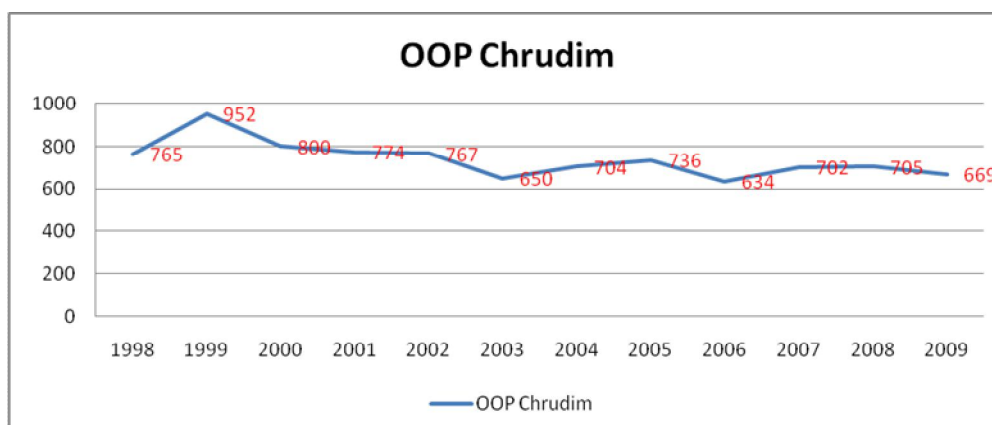
---

¹⁶ Osoba opakovaně působící trestnou činností.

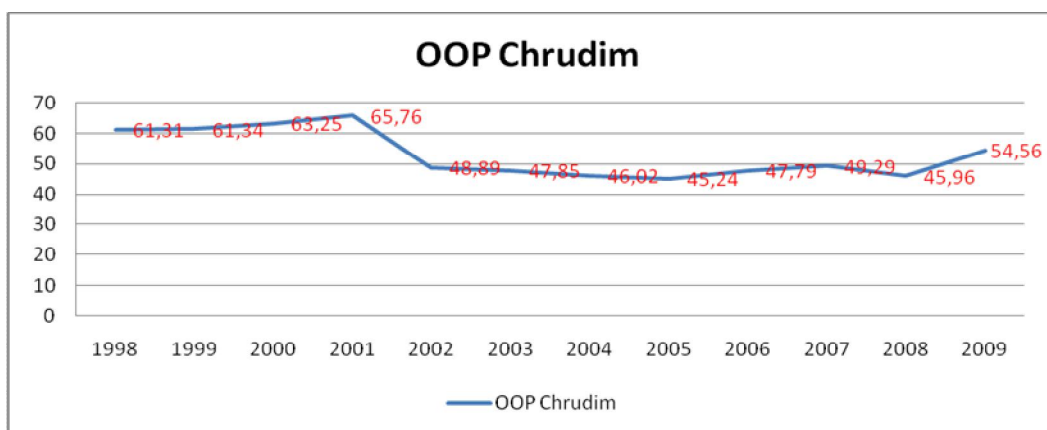

Obr.14 Podíl kriminality podle druhů v roce 2009 v rámci OOP ČR Chrudim [16]

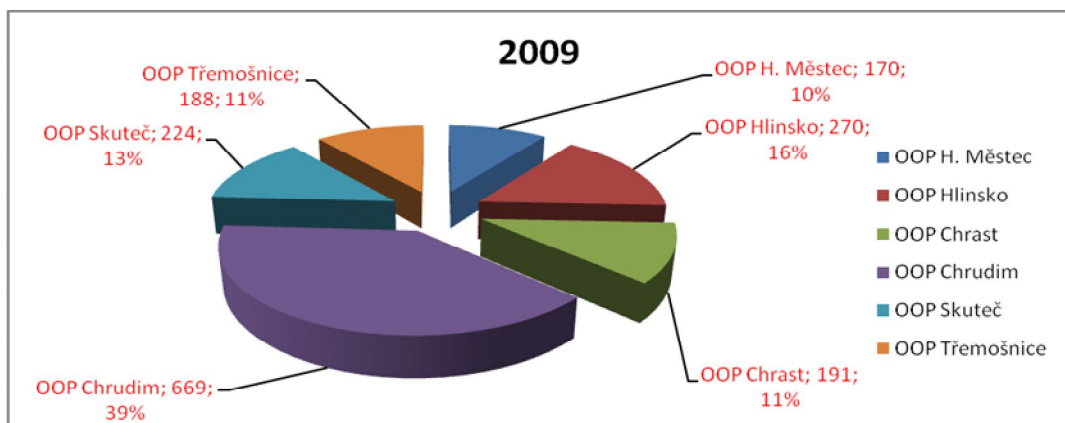
Dále uvádím přehled nápadu a objasněnosti celkové trestné činnosti za období od roku 1998 do roku 2009 v rámci OOP Chrudim a pro srovnání přehled podílu nápadu trestné činnosti jednotlivých obvodních oddělení za rok 2009 a rok předchozí.

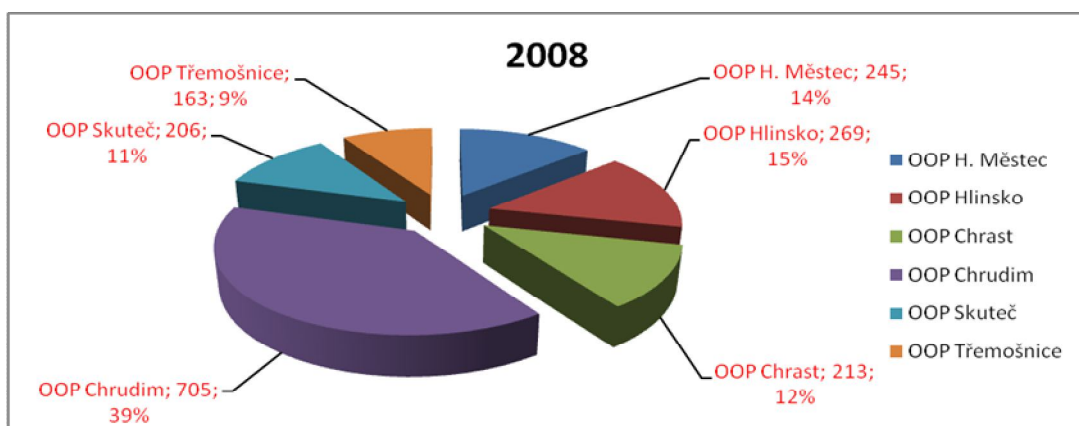
Obr. 15 - Nápad celkové trestné činnosti za období od roku 1998 do roku 2009 [16]

Obr.16 Vývoj objasňenosti nápadu trestné činnosti za období od roku 1998 do roku 2009 [16]

Obr.17 Přehled podílu nápadu celkové trestné činnosti po jednotlivých OOP Chrudim v roce 2009 [16]

Obr.18 - Přehled podílu nápadu celkové trestné činnosti po jednotlivých OOP Chrudim v roce 2008 [16]

4 Návrhy a doporučení pro IZS Chrudim

4.1 Rozhodování „zkušených“ úředníků

V současné době dle mého názoru se veškeré složky IZS dostávají do problémů ohledně zajištění jejich finanční stránky. O přidělování peněžních prostředků těmto složkám rozhodují většinou úředníci, kteří v dostatečné míře neznají skutečnou praxi a dění jednotlivých složek IZS. Např. HZS ÚO Hlinsko byl z úsporných opatření ukončen provoz zásahového vyprošťovacího vozidla JEEP, které sloužilo jako první pomocná síla při vyprošťování osob z vozidel při dopravních nehodách nebo jiných živelných katastrof. V současné době tuto službu vykonávají HZS ÚO Hlinsko se zásahovým nákladním vozidlem zn. Mercedes – cisternou. V praxi toto opatření znamená, že čas dojezdu tohoto vozidla na místo nehody se až zdvojnásobí, spotřeba tohoto vozidla je až dvojnásobně vyšší než u vozidla původního. Dále toto znamená, že nákladní vozidlo této značky se nedostane do takových terénních podmínek jako výše uvedené vozidlo značky Jeep. Hasiči tak v určitých situacích musí docházet k místu zásahu až několik set metrů pěšky – čas dojezdu k místu zásahu se až ztrojnásobí. Z tohoto důvodu bych navrhovala, aby rozhodování finančních prostředků pro jednotlivé složky IZS prováděli zkušení pracovníci s ekonomickým zaměřením a hlavně s dlouholetou praxí v těchto oborech a snažili se naslouchat požadavkům pracovníků, kteří v tomto oboru pracují již několik desítek let.

4.2 Zvýšení stavů pracovníků ZZS

Dalším příkladem „šetření“ finančních prostředků může být omezená nepřetržitá pohotovostní služba v ÚO Hlinsko, která nyní funguje do 22.hod. Poté obyvatelé Hlinska musejí dojíždět cca 30 km do Chrudimi. Přitom by naopak pomohlo ke zlepšení situace fungování ZZS v celém Pardubickém kraji zajistit více výjezdových míst nebo alespoň výjezdových skupin ze stávajících stanovišť a tudíž by se odstranil problém, kdy ZZS by měla být po ohlášení tísňové výzvy do 15 minut u pacienta a nyní tomu tak není.

4.3 Informovanost občanů

V současné době se většina občanů na území okresu Chrudim potýká s problémem malé informovanosti. Občané nevědí jak se zachovat při vzniku a průběhu krizových situací, natož jak se podílet na jejich řešení. Příkladem může být situace z roku 2009, kdy se v Chrudimi u hotelu Bohemia uvolnil z nákladního automobilu tisícilitrový barel s kyselinou

chlorovodíkovou. Zde se projevila situace absolutní neinformovanosti občanů, jelikož nikdo nevěděl co dělat a jak se zachovat. Určitě by bylo zajímavé vyhlásit celokrajskou evakuaci, jak by se všichni občané zachovali? Nastala by panika a chaos? Či by všichni občané způsobně zabalili své evakuační zavazadla a spolupracovali s krizovým štábem? Sami občané ani nevědí, jak zní evakuační siréna, co je evakuační zavazadlo¹⁷ a co vše má obsahovat. Osobně jsem se snažila nashromáždit z dostupně veřejných informačních desek městských úřadů různé informace o řešení krizových situací. Bohužel na těchto deskách jsem nic nenašla. Na dotaz nejmenovaného radního mi bylo odpovězeno, že si vše potřebné mohu nalézt na webových stránkách. Zde se však vyskytuje problém, že většina starších lidí – seniorů a sociálně znevýhodněných rodin nemá možnost užívat internet a musí se tak spoléhat na informovanost ostatních občanů, kteří se převážně o tuto problematiku nezajímají. Dále bych k informovanosti občanů uvedla to, že Městský úřad v Chrudimi zavedl pro občany města Chrudim zasílání varovných SMS zpráv prostřednictvím mobilních telefonů. Jedná se o službu, která využívá toho, že dnes má téměř každý mobilní telefon, a tak může být včas varován před hrozícím nebezpečím a provést protipatření. Zavedení této služby je určitě užitečné pro uživatele mobilních telefonů, ale navrhovala bych tuto službu zavést i do okolních obcí města Chrudim.

4.4. Častější školení

K informovanosti občanů chci také upozornit na lepší informovanost úředníků a složek IZS, kde sice občasné školení a cvičení probíhá, ale k zlepšení fungování systému IZS v okrese Chrudim by určitě napomohla častější školení, které by byly více zaměřené na praxi.

4.5 Prevence ve školách

Při profesionalizaci jednotlivých složek se zapomíná na prevenci a již zmiňovanou informovanost obyvatelstva. Občané, kteří dříve v rámci základní povinné školní docházky absolvovali každoročně branné cvičení mají povědomí, jak by se měl člověk zachovat v krizové situaci a jak ji řešit. Současná generace vše nechává na profesionálech, spoléhá se na dostupnost mobilního spojení a neví, jak by takovou situaci řešili do příjezdu záchranných složek. Proto si myslím, že by v případě krizové situace pomohlo složkám IZS, kdyby občané byli lépe informováni a situaci mnohdy ještě nezhoršovali.

---

¹⁷ Viz příloha I

4.6 Místní znalost zaměstnanců OPIS

V současné době je u Policie ČR snaha sloučit všechna operační střediska okresů do jednoho společného operačního střediska v Pardubicích. To by pak mělo nahradit několik operačních středisek s několika desítkami pracovníků. V praxi však nastane problém, že operační důstojník sloužící v tomto středisku nebude natolik místně znalý, aby věděl kde se nachází místo s obecným názvem. Např. Podnapilý občan volá na tísňovou linku, že se stala nehoda v Kameničkách a operační důstojník žijící v daném okresu ví, že musí zjišťovat zda Kameničky u Hlinska nebo Trhové Kamenice, aby neposílal záchranné složky na obě místa.

Tuto problematiku dobře znají operační důstojníci v okresech, kteří několik let sloužili přímo na ulici a ve výkonu služby a tato místa osobně procházeli. Dále linku 158 zneužívají notoričtí oznamovatelé, kteří většinou pod vlivem alkoholu oznamují absurdní věci. Tyto notorické oznamovatele již operační důstojníci dobře znají a vědí jak s nimi jednat. V případě sloučení všech operačních středisek nebude možné všechny tyto „zneužívače“ registrovat a znát.

4.7 Technická vybavenost

Dále bych chtěla poukázat na technickou vybavenost např. Státního podniku Povodí Labe, který v současné době technicky zaostává, jelikož mají minimum potřebné techniky a v případě povodní, které se v posledních letech často vyskytují, si techniku pronajímají za „nemalé“ finanční prostředky. Tyto finanční prostředky pak zbytečně zatěžují státní rozpočet. Proto bych doporučila si techniku zakoupit a v budoucnu tak ušetřit.

Závěr

Moje práce zpracovává tematiku integrovaného záchranného systému a následně jeho analýzu v okrese Chrudim.

V teoretické části se zabývám především obecným popisem mimořádných událostí a krizových stavů, které je potřeba zajistit IZS, jehož složky následně charakterizují v následné teoretické části.

Praktická část analyzuje IZS v okrese Chrudim Na základě uskutečněné analýzy je patrné, že nelze porovnávat jednotlivé složky. Je nutné na každou z nich nahlížet jako na samostatnou jednotku, která má vlastní pravidla, financování a vedení. Nelze tedy porovnávat počet jejich jednotlivých zásahů a výjezdů. Proto byla analýza uskutečňována v rámci jednotlivých ÚO.

Ačkoli byla analýza uskutečněna v rámci jednotlivých ÚO, lze mezi jednotlivými složkami spatřit určité obecné souvislosti, které výskyt MU ovlivňují. U některé posuzované skutečnosti byl okres Chrudim převážně v situaci s nejmenším výsledkem výskytu MU a v dalších případech výsledek mírně přesahoval jiný okres. Lze tedy s obtížností posoudit, zda je výsledek ovlivňován počtem obyvatel, rozsahem území či počtem preventivních opatření.

Následně bylo provedeno zhodnocení výskytu MU v Pardubickém kraji, kam spadá ÚO Chrudim pro období roku 2008-2009 s pozitivním výsledkem. Počet klesl o 151 MU, ale jelikož je hodnocený krátký časový interval, nelze říci, že pokles je způsoben v rámci preventivních opatření.

Z tohoto důvodu jsem pro porovnání kriminality v rámci OOP Chrudim vybrala delší časový horizont v období roku 1998-2009, kde nápad trestné činnosti mírně kolísal a následně poklesl z počtu 765 na 669 trestných činů. Z výsledku je zřejmé, že kriminalita v rámci OOP Chrudim poklesla. Bohužel tento pokles je zapříčiněn změnou zákonů např. dříve byla jízda bez řidičského oprávnění trestným činem a v současné době je pouze přestupkem. Z dlouhodobých statistik však kriminalita neustále mírně stoupá.

Z analýzy dále plyne, že největší podíl na kriminalitě je část majetková. Především je to zapříčiněno vysokou nezaměstnaností, což na území okresu Chrudim mohlo vzniknout z omezeného vlivu sezónní práce, dále počtem sociálně znevýhodněných obyvatel a „hospodářskou krizí“.

ZZS v okrese Chrudim, která patří pod ZZS Pardubického kraje zajišťuje neodkladnou péči na patnácti stanovištích v kraji, přičemž ve výjezdu je denně po dobu 24.hod celkem 22

výjezdových skupin, které bohužel nedosahují na maximální dojezdový čas patnácti minut a ZZS dojíždí na potřebné místo v rozmezí 25 až 30 minut.

Na závěr provedené analýzy jsem navrhla doporučení, které vznikly převážně z rozhovoru příslušníků složek IZS.

Cíl práce, spočívající v objasnění mimořádných událostí a krizových stavů s následnou charakteristikou integrovaného záchranného systému je naplněn v první a druhé kapitole. Praktickou částí byla analýza IZS v okresu Chrudim. Tento cíl byl naplněn v kapitole tři a výsledkem pak bylo zhodnocení v poslední části práce. Na základě tohoto shrnutí lze konstatovat, že cíl bakalářské práce uvedený v úvodu byl splněn.

Seznam použité literatury

- [1] Antušák, K., Kopecký, Z. *Úvod do teorie krizového managementu I.* 2. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Oeconomica, 2003. ISBN 80-245-0548-7
- [2] Farazmand, A. *Handbook off Crisis and Emergency Management.* New York: Marcel Dekker Ltd. 2001. ISBN 0-8247-0422-3
- [3] Horák,R., Kellner,J., Krásný,A., Kyselák,J., Mach,O., Nováček,M. *Krizové plánování;* (skriptum S-3695); UO-FEM Brno, 2007; ISBN 80-7231-176-6
- [4] Kroupa, M., Říha, M. *Integrovaný záchranný systém;* Praha: Armex Publishing s.r.o., 2005; ISBN 80-86795-14-4
- [5] Mozga, J., Vítek, M. *Havarijní plánování.* Hradec Králové: Gaudeamus Univerzita Hradec Králové, 2003. ISBN 80-7041-653-X
- [6] Roudný, R., Linhart, P. *Krizový management I.-Ochrana obyvatelstva, mimořádné události.* Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004. ISBN 80-7194-674-5
- [7] Roudný, R., Linhart, P. *Krizový management III. –Teorie a praxe rizika.* Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. ISBN 80-7194-924-8
- [8] Šimák, L.,*Krizový management vo verejnej správe.* Žilina: Žilinská univerzita, 2004, ISBN: 80-88829-13-5
- [9] Tibor A. Břečka, *Psychologie katastrof.* Praha: Triton, 2009, ISBN: 978-80-7387-330-1
- [10] Bureš, L. a Sviták, M. *Integrovaný záchranný systém I.* České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2007. Dostupné z: <http://www.hasicirajec.cz/index.php?clanek=13>
- [11] Šafir, G. *Integrovaný záchranný systém II.* České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2007. Dostupné z: <http://www.hasicirajec.cz/index.php?clanek=13>
- [12] *Roční zpráva o stavu požární ochrany v kraji a o činnosti a hospodaření HZS Pardubického kraje 2009*
- [13] *Statistická ročenka Hasičského záchranného sboru 2009.* Pardubice
- [14] *Výroční zpráva ZZS Pardubického kraje 2008.* Pardubice
- [15] Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů
- [16] Zákon č.283/1991 Sb. o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů
- [17] Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
- [18] Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů

[19] Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

[20] Vyhláška Ministerstva vnitra č.247/2001 Sb. ve znění vyhlášky Ministerstva vnitra č.226/2005 Sb.

[21] Bc. Marek Kozák, vedoucí krizového úřadu (Městský úřad Chrudim)

[22] http://cs.wikipedia.org/wiki/Okres_Chrudim

[23] <http://www.mver.cz>

[24] <http://www.hzscr.cz>

[25] <http://www.policie.cz>

[26] <http://chrudim-city.cz>

Seznam obrázků, grafů a tabulek

Obrázek 1 Nejvýznamnější rozpory současného světa	12
Obrázek 2 Vznik krizové situace, rize a krizového stavu	14
Obrázek 3 Subjektivní a objektivní stránka krize	15
Obrázek 4 Význam krizového managementu	21
Obrázek 5 Složky integrovaného záchranného systému	25
Obrázek 6 14 krajských ředitelství k 1.1. 2012	33
Obrázek 7 Nová tvář Policie ČR po Reformě	35
Obrázek 8 Územní odbory Pardubického kraje	52
Obrázek 9 Porovnání počtu MU v letech 2008-2009	61
Obrázek 10 Spolupráce u zásahu IZS v Pardubickém kraji	63
Obrázek 11 Seznam jednotek HZS ÚO Chrudim pro dané události	64
Obrázek 12 Počet osob u zásahu v ÚO Chrudim pro rok 2009	65
Obrázek 13 Požáry dle příčiny v Pardubickém kraji v roce 2009	66
Obrázek 14 Podíl kriminality dle druhů v roce 2009 v rámci OOP Chrudim ...	70
Obrázek 15 Nápad celkové trestné činnosti za období roku 1998-2009	70
Obrázek 16 Vývoj objasněnosti nápadu trestné činnosti roku 1998-2009	71
Obrázek 17 Podíl celkové trestné činnosti v jednotlivých OOP v roce 2009 ...	71
Obrázek 18 Podíl nápadu trestné činnosti v jednotlivých OP v roce 2008	71
Tabulka 1 Členění nepříznivých událostí podle stupně závažnosti	15
Tabulka 2 Změna hranice okresu Chrudim	51
Tabulka 3 Zaměstnanost v okrese Chrudim	51
Tabulka 4 Porovnání počtu mimořádných událostí v letech 2008-2009	61
Tabulka 5 Souhrnné informace o událostech po územních odborech	62
Tabulka 6 Přehled o zásazích JPO územního odboru Chrudim	63
Tabulka 7 Počet požárů podle územního odboru a vyčíslení škod	65
Tabulka 8 Důvody planého poplachu	66
Tabulka 9 Počet jednotek požární ochrany	67

Seznam příloh

Příloha A Legislativa v rámci integrovaného záchranného systému

Příloha B Struktura Hasičského záchranného sboru ČR

Příloha C Plošné pokrytí jednotek požární ochrany

Příloha D Organizační schéma Policie ČR

Příloha E Organizační schéma ZZS Pardubického kraje

Příloha F Návčik krizového štábu ÚO Chrudim v tisku

Příloha G Současná výbava HZS Pardubického kraje - ÚO Chrudim

Příloha H Seznam jednotek SDHO, HZS a SDH podniků podle zásahu na ÚO Chrudim

Příloha I Evakuační zavazadlo

Příloha A Legislativa v rámci integrovaného záchranného systému

Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

Tento zákon vymezuje IZS, stanoví složky IZS a jejich působnost, pokud tak nestanoví jinak zvláštní právní předpis, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na MU a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu (dále jen „krizové stavy“).

Za dobu působnosti citovaného zákona došlo ke změnám uvedeným ve Sbírce zákonů v zákonech č.320/2002; 20/2004; 186/2006 a 267/2006

Vyhláška č.328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č.429/2003 Sb.

Vyhláška je prováděcím předpisem, který v souladu se zákonem č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, stanoví zásady koordinace složek IZS při společném zásahu, zásady spolupráce operačních středisek základních složek; podrobnosti o úkolech operačních a informačních středisek; obsah dokumentace IZS, způsob zpracování dokumentace a podrobnosti o stupních poplachů poplachových plánů; zásady a způsob zpracování, schvalování a používání havarijního plánu okresu a vnějšího havarijního plánu; zásady způsobu krizové komunikace a spojení v IZS.

Zákon č.238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR a o změně některých zákonů,

Změny: 309/2002 Sb., 362/2003 Sb. , 586/2004 Sb.,413/2005 Sb., 264/2006

Zákon zřizuje Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen "HZS"), jehož základním posláním je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech. HZS plní úkoly v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy. HZS při plnění svých úkolů spolupracuje se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, právnickými a fyzickými

osobami, s mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty. Předmětem spolupráce je zejména stanovení práv a povinností při vzájemném poskytování pomoci a informací při mimořádných událostech, pokud tomu nebrání ustanovení jiných právních předpisů nebo povinnost mlčenlivosti. HZS je oprávněn uzavírat jménem ČR se všemi subjekty v zákoně uvedenými dohody upravující bližší podmínky a způsob vzájemné spolupráce.

Zákon č.283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů,

Zákonem se zřizuje ozbrojený bezpečnostní sbor České republiky s názvem Policie České republiky (dále jen "policie"). Policie při plnění svých úkolů spolupracuje s mezinárodními organizacemi a policejními institucemi a s bezpečnostními sbory jiných států.

Zákon č.133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,

Změny: 425/1990 Sb., 40/1994 Sb., 203/1994 Sb., 163/1998 Sb., 71/2000 Sb., 237/2000 Sb., 320/2002 Sb., 413/2005 Sb.

Zákon vytváří podmínky pro účinnou ochranu života a zdraví občanů a majetku před požáry a pro poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech stanovením povinností ministerstev a jiných správních úřadů, právnických a fyzických osob, postavení a působnosti orgánů státní správy a samosprávy na úseku požární ochrany, jakož i postavení a povinností jednotek požární ochrany.

V souladu s tímto zákonem je každý povinen počínat si tak, aby nezavdal příčinu ke vzniku požáru, neohrozil život a zdraví osob, zvířata a majetek; při zdolávání požárů, živelních pohrom a jiných mimořádných událostí je povinen poskytovat přiměřenou osobní pomoc, nevystaví-li tím vážnému nebezpečí nebo ohrožení sebe nebo osoby blízké anebo nebrání-li mu v tom důležitá okolnost, a potřebnou věcnou pomoc.

Zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů,

Změny: 273/2001 Sb.; 450/2001 Sb.; 320/2001 Sb.; 313/2002 Sb. (část); 311/2002 Sb.; 313/2002 Sb.; 59/2003 Sb.; 22/2004 Sb.; 216/2004 Sb.; 257/2004 Sb.; 421/2004 Sb.; 626/2004 Sb.

Zákon definuje obec jako základní územní samosprávné společenství občanů; tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec veřejnoprávní korporací, mající

vlastní majetek. Pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce; dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Obdobně město (obec s více než 3000 obyvatel), statutární město (město se zvláštním postavením), městské obvody územně členěného statutárního města a městské části územně členěného statutárního města. Orgánem obce, města, statutárního města, městského obvodu nebo městské části je též komise, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti.

Obec spravuje své záležitosti samostatně (dále jen "samostatná působnost"). Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví.

Zákon č.129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů,

Změny: 273/2001 Sb.; 450/2001 Sb.; 320/2001 Sb.; 231/2002 Sb. (část); 404/2002 Sb.; 231/2002 Sb.; 229/2003 Sb.; 216/2004 Sb.; 257/2004 Sb.; 421/2004 Sb.; 626/2004 Sb.; 501/2004 Sb.; 413/2005 Sb.; 234/2006 Sb.; 186/2006 Sb.

V souladu s citovaným zákonem je kraj územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu. Kraj je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem a hospodaří za podmínek stanovených zákonem podle vlastního rozpočtu. Vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Je samostatně spravován zastupitelstvem kraje (dále jen "zastupitelstvo"); dalšími orgány kraje jsou rada kraje (dále jen "rada"), hejtman kraje (dále jen "hejtman") a krajský úřad. Orgánem kraje je též zvláštní orgán kraje (dále jen "zvláštní orgán") zřízený podle zákona. Kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.

Kraj spravuje své záležitosti samostatně. Státní orgány mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který stanoví zákon. Rozsah samostatné působnosti může být též omezen zákonem. Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánům kraje, vykonávají orgány kraje jako svou přenesenou působnost. Kraj je při výkonu státní správy správním obvodem. Kraj je povinen zabezpečit výkon přenesené působnosti. Kraj při výkonu samostatné působnosti a přenesené působnosti chrání veřejný zájem. Pokud zvláštní zákon upravuje působnost krajů a nestanoví, že jde o přenesenou působnost, platí, že jde vždy o činnosti patřící do samostatné působnosti krajů.

*V případě, že mimořádná událost má takové rozměry, že zmocnění daná zákonem o IZS a jinými zákony (zákon o krajích, zákon o obcích, zákon o Policii ČR, zákon o HZS ČR) nestačí k řešení následků mimořádné události, použijí orgány k řešení ustanoveních **zákona č.240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění zákona č.320/2002 Sb.,***

Zákon stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením, a při jejich řešení.

Zákon č.241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých zákonů, ve znění zákona č.320/2002 Sb.,

Změny: 20/2002 Sb.; 354/2003 Sb.; 237/2004 Sb.

Zákon definuje hospodářská opatření pro krizové stavy (HOPKS) včetně vymezení pojmů, stanovení působnosti orgánů v systému HOPKS a stanovuje systém HOPKS. Součástí zákona jsou změny v působnosti Správy státních hmotných rezerv, zákonech o daních z příjmů, o správních poplatcích, o soudních poplatcích a o dani silniční.

Zákon č.258/2000 Sb., o ochranně veřejného zdraví a o změně některých zákonů, ve znění zákona č.320/2002 Sb.,

Změna: 320/2002 Sb.

Zákon upravuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví a soustavu orgánů ochrany veřejného zdraví, jejich působnost a pravomoc.

Zákon č. 59/2006 Sb. o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých

zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)

Zákon zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství a stanoví systém prevence závažných havárií pro objekty a zařízení, v nichž je umístěna vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek s cílem snížit pravděpodobnost vzniku a omezit následky závažných havárií na zdraví a životy lidí, hospodářská zvířata, životní prostředí a majetek v objektech a zařízeních a v jejich okolí. Stanoví povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob, které vlastní, užívají nebo budou uvádět do užívání objekt nebo zařízení; působnost orgánů veřejné správy na úseku prevence závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky.

Vyhláška 434/1992 sb. ministerstva zdravotnictví o zdravotnické záchranné službě

Změny:51/1995Sb.,175/1995Sb.,14/2001Sb.

Vyhláška definuje odbornou přednemocniční neodkladnou péči (dále jen „PNP“) s vyjmenováním stavů při kterých se poskytuje; stanovuje základní úkoly a jejich nepřetržité zabezpečení, organizování a řízení prostřednictvím jednotného spojového systému; určuje síť zařízení a pracovišť s povinností zabezpečit dostupnost PNP a její poskytnutí do 15 minut od přijetí tísňové výzvy (s výjimkou případů hodných zvláštního zřetele), určuje vnitřní členění, vybavení a vedení územních a okresních středisek, definuje úkoly zdravotnického operačního střediska a výjezdových skupin.

V přílohové části stanovuje základní spojovací řád a zvláštní dokumentaci záchranné služby.

Vyhláška č.103/2006 Sb., o stanovení zásad pro vymezení zóny havarijního plánování a o rozsahu a způsobu vypracování vnějšího havarijního plánu,

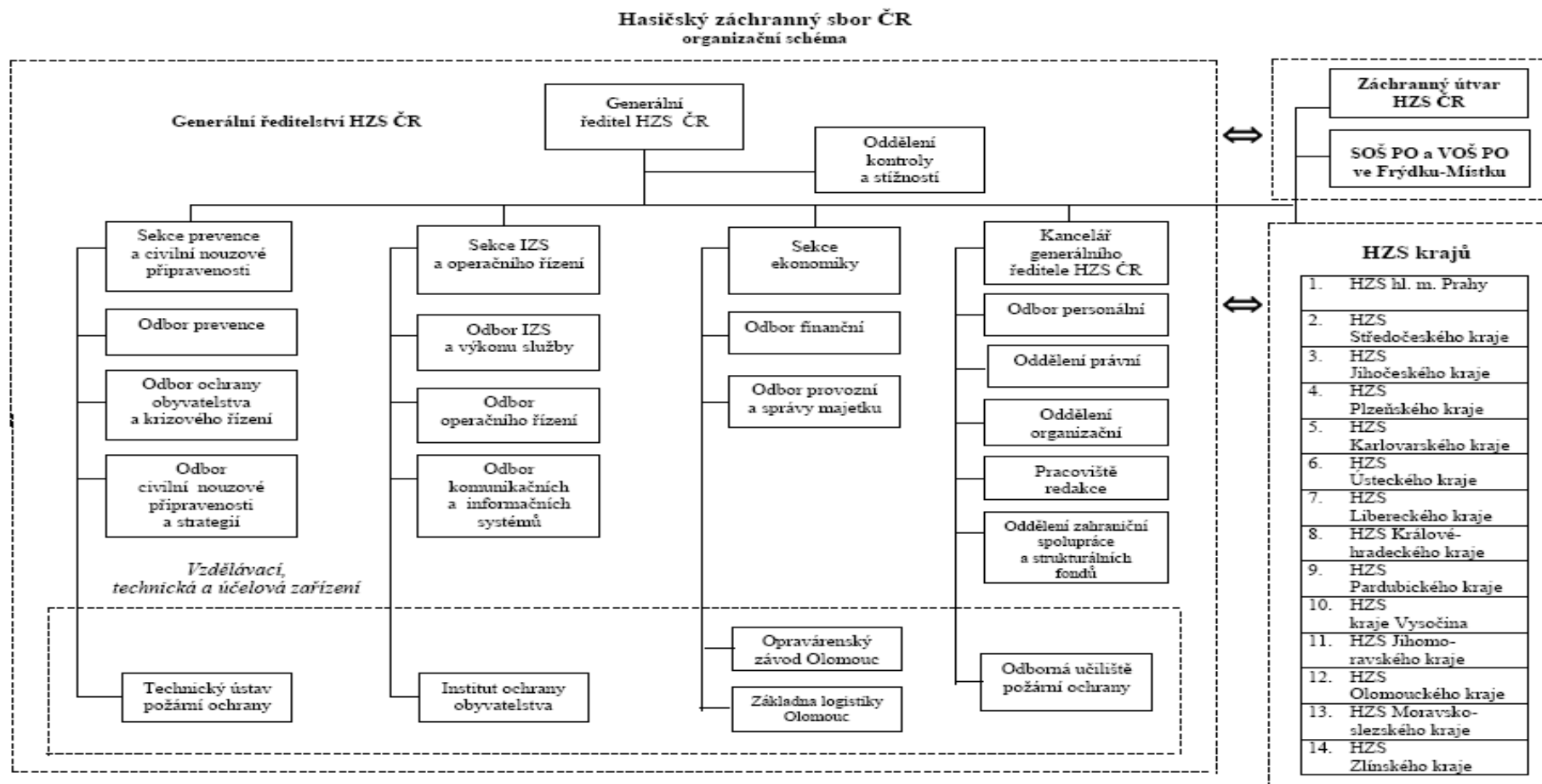
Vyhláška stanovuje základní pojmy, zásady pro vymezení zóny havarijního plánování (určení vnější a výchozí hranice), rozsah a způsob vypracování vnějšího havarijního plánu.

VYHLÁŠKA Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb. o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany

Změna: 226/2005 Sb.

Vyhláška stanovuje zásady plošného pokrytí území, barevného označení vozidel, způsob zřizování, vnitřní organizaci a vybavení jednotek požární ochrany (dále jen „JPO“), organizaci řízení v jednotkách, stanovuje podmínky akceschopnosti jednotek, zásady velení a činnosti hasičů při zásahu, zásady činnosti jednotek na úseku civilní ochrany a ochrany obyvatel. Vyhláška rovněž stanovuje požadavky na odbornou způsobilost a požadavky na způsob provádění, ověřování a osvědčování odborné přípravy. V neposlední řadě rovněž stanovuje způsob prokazování oprávnění hasičů a náležitosti funkčních označení a náležitosti stejnokrojů. Vyhláška je doplněna řadou příloh.

Příloha B Struktura Hasičského záchranného sboru ČR [24]

Příloha C Plošné pokrytí jednotek požární ochrany [15]

Stupeň nebezpečí území obce		Počet jednotek požární ochrany a doba jejich dojezdu na místo zásahu
I	A	2 JPO do 7 min. a další 1 JPO do 10 min.
	B	1 JPO do 7 min. a další 2 JPO do 10 min.
II	A	2 JPO do 10 min. a další 1 JPO do 15 min.
	B	1 JPO do 10 min. a další 2 JPO do 15 min.
III	A	2 JPO do 15 min. a další 1 JPO do 20 min.
	B	1 JPO do 15 min. a další 2 JPO do 20 min.
IV	A	1 JPO do 20 min. a další 1 JPO do 25 min.

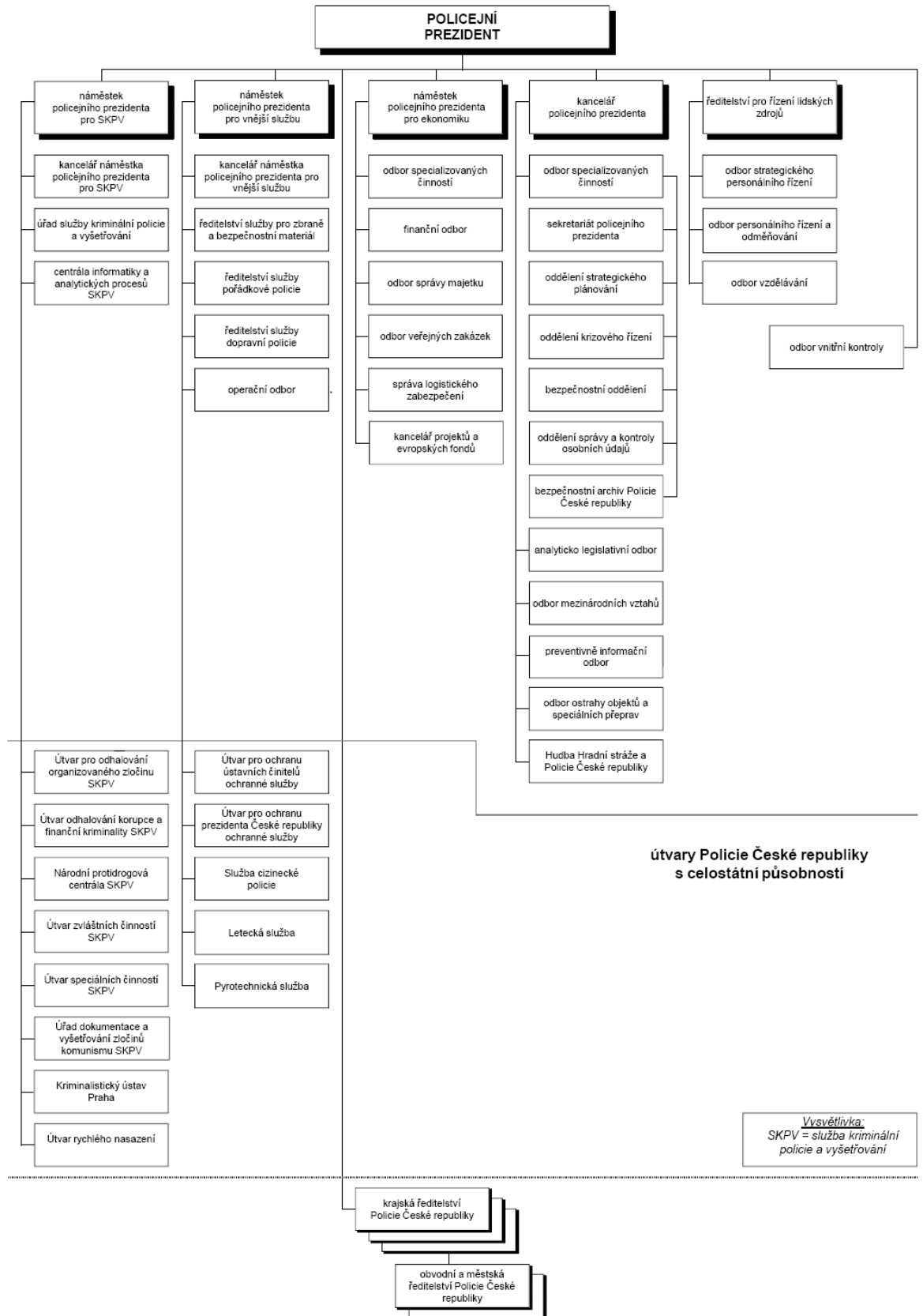
Poznámky k tabulce plošného pokrytí:

- pro první JPO, která se dostaví na místo zásahu, minimálně družstvo ve zmenšeném početním stavu (1+3) nebo družstvo s cisternovou automobilní stříkačkou (CAS);
- pro druhou a další JPO, která se dostaví na místo zásahu, minimálně družstvo ve zmenšeném početním stavu nebo družstvo s CAS a další technika podle složitosti zdolávání požáru.

Příloha D Organizační schéma Policie ČR [12]

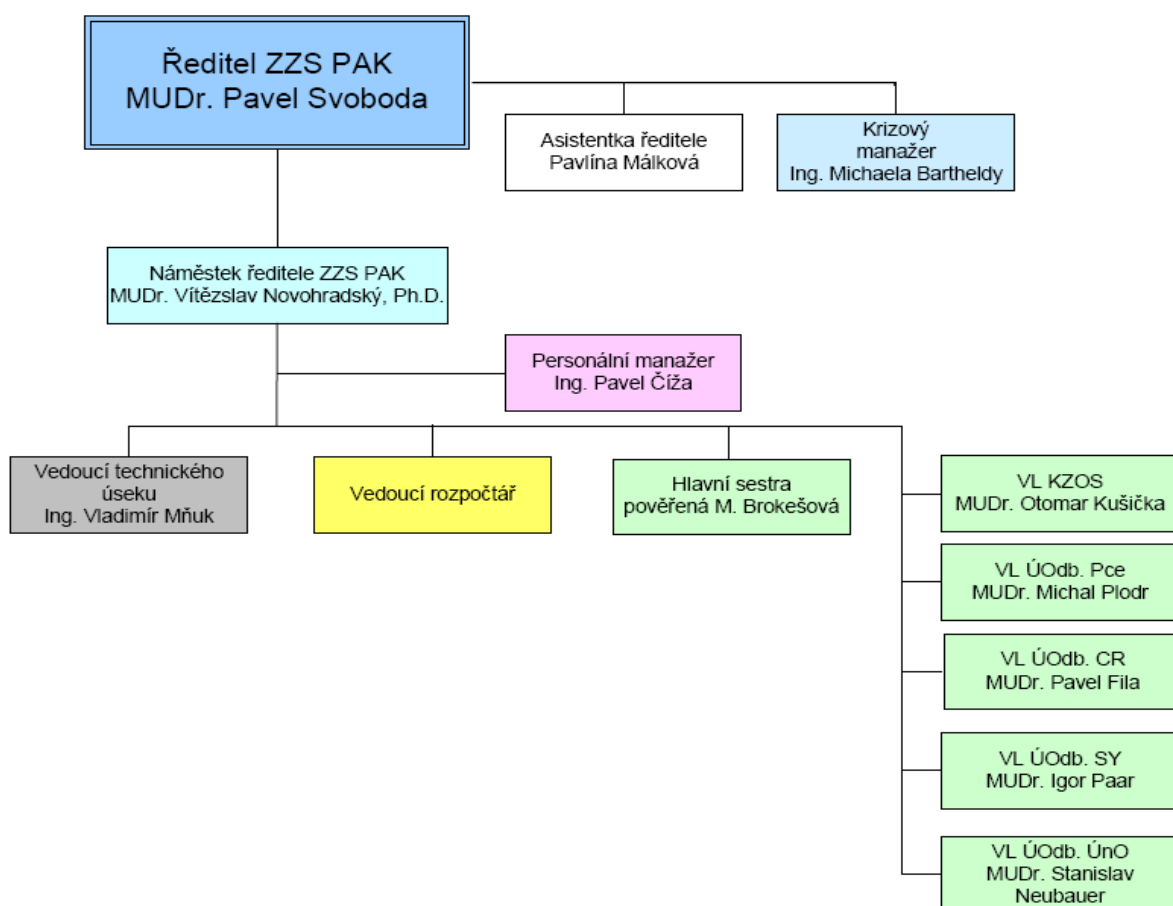
Organizační schéma Policie České republiky

*Vysvětlivka:
SKPV = služba kriminální policie a vyšetřování*

Příloha E Organizační schéma ZZS Pardubického kraje [14]

1. dubna 2010

Budova střední školy „hořela“

Chrudim – Dramatická událost se odehrála v úterý na Střední škole zdravotnické a sociální v Chrudimi v Poděbradově ulici. Krátce po dopolední deváté hodině zde byl vyhlášen poplach.

Evakuace studentů proběhla v rychlosti. Hned po ní přijelo několik hasičských jednotek z Chrudimi a Topole. Hasiči ihned přichystali techniku a vběhli do budovy, aby ji prohledali. Chvíli na to již policisté v Poděbradově ulici odklánějí dopravu.

„Devět lidí ztratilo orientaci a nenašlo cestu ven, ale všichni byli nalezeni a ošetřeni,“ sdělil velitel zásahu Kamil Petružálek. „Jedna třída tam uvízla, evakovali jsme ji s pomocí žebříku,“ dodal Petružálek. Se zásahem svých jednotek je spokojen.

Přítomni byli i pracovníci z odboru sociálních věcí chrudimského městského úřadu. „Máme za úkol evakuovat lidi, které nám hasiči z domu vyvedou a zaregistrovat je,“ řekla Radka Pochobradská z odboru sociálních věcí. Pro některé evakuované přijel autobus. „Musíme odvézt evakuované na bezpečné místo,

PROFESIONÁLNÍ I DOBROVOLNÍ HASIČI vynášeli z budovy střední školy raněné. Foto: Karel Dvořák

zabezpečit jim potravu a oblečení,“ vysvětlila Pochobradská. S evakuací školy byla spokojená i její ředitelka Jana Ullrichová. „Podařilo se nám

studenty vyvést ze školy za dvě minuty. Hasiči přijeli do pěti minut a celá evakuace trvala půl hodiny,“ zhodnotila akci ředitelka Ullrichová.

„Ined po zásahu se sešel chrudimský krizový štáb.

Celá akce byla cvičením, které potvrdilo, že byli aktéři dobře připravení. (les)

Zdroj: Chrudimský deník ze dne 30.6. 2010

Příloha G Současná výbava HZS Pardubického kraje - ÚO Chrudim

RZA 1/M.B. 314

CAS 24 / M.B. 1124

PPA /M.B. 917

CAS 16 - L 101

PHA - 32

AZ 30 Camiva

Renault Kango

CAS24 - T148

**RZA - Tatra
Atego 4x4**

CAS16 - L18.29

Požární loď CAS 24 Mercedes Benz

**DA 12 - A 31.1 K/2x4/S
17**

AP20

TA 1 - JEEP CH. 4.0

požární loď Carolina

Příloha H Seznam jednotek SDHO, HZS a SDH podniků podle zásahu na ÚO Chrudim [13]

EVC	Jednotka	Požáry	Doprav. nehody	Živelní pohromy	Úniky neb.látek	Technické zásahy	Plané poplachy	Celkem zásahů
531100	Heřmanův Městec	19	9	1	1	15	0	45
531101	Hrochův Týnec	15	0	0	0	4	1	20
531102	Chrast	22	0	0	1	3	0	26
531103	Chroustovice	2	0	0	0	0	1	3
531104	Chrudim	10	0	1	0	2	3	16
521105	Krouna	4	0	0	0	1	0	5
531106	Luže	7	4	0	0	4	1	16
531107	Miřetice	1	0	0	0	0	0	1
531108	Nasavrky	10	1	0	2	10	4	27
531109	Proseč	4	1	1	0	2	2	10
531110	Ronov nad Doubravou	4	0	0	0	5	0	9
531111	Seč	4	2	0	1	9	0	16
531112	Skuteč	14	19	1	3	11	1	49
531113	Slatiňany	15	12	0	1	6	4	38
531114	Trhová Kamenice	6	0	0	0	0	0	6
531115	Třemošnice	5	1	0	1	4	0	11
531116	Hlinsko	8	1	0	0	2	0	11
531200	Běstvina	0	0	0	0	2	0	2
531203	Dědová	0	0	0	0	1	0	1
531213	Lipovec	1	0	0	0	1	0	2
531216	Morašice	1	0	0	0	0	0	1
531218	Načešice	9	1	0	1	3	0	14
531220	Zderaz	1	0	0	0	0	0	1
531222	Prachovice	11	3	1	1	11	0	27
531225	Rosice	1	0	0	0	0	0	1
531228	Svratouch	2	0	0	1	4	0	7
531304	Bítovany	0	0	0	0	0	1	1
531340	Hlína-Horka	1	4	0	0	0	0	5
531343	Hošťálovice	0	0	0	0	1	0	1
531354	Topol-Chrudim	4	0	1	0	1	0	6
531355	Kostelec u Heřm.Městce	1	0	0	0	0	0	1
531370	Výsonín-Lukavice	2	0	0	0	0	0	2
531377	Míčov-Sušice	1	0	0	0	0	0	1

531386	Nové Hrady	0	0	0	0	2	0	2
531389	Orel	0	0	0	0	1	0	1
531404	Přestavlky	1	0	0	0	0	0	1
531405	Zájezdec	1	0	0	0	0	0	1
531414	Bor u Chroustovic- Rosice	1	0	0	0	0	0	1
531450	Včelákov	1	0	0	0	0	0	1
531453	Vinary	0	0	0	1	0	0	1
531454	Vítanov	3	0	0	0	0	0	3
531458	Vrbatův Kostelec	1	0	0	0	0	0	1
531473	Blatno- Hlinsko	2	0	0	0	0	0	2
	CELKEM ZÁSAHŮ	195	58	6	14	105	18	396

Příloha I Evakuační zavazadlo [21]

Evakuační zavazadlo se připravuje pro případ opuštění bytu v důsledku vzniku mimořádné události a nařízené evakuace. Jako evakuační zavazadlo poslouží např. batoh, cestovní taška nebo kufr. Zavazadlo by mělo být označeno svým jménem a adresou.

Obsahuje zejména:

- Základní trvanlivé potraviny, nejlépe v konzervách, dobře zabalený chléb a hlavně pitnou vodu,
- Předměty denní potřeby, jídelní misku a příbor,
- Osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti.
- Přenosné rádio s rezervními bateriemi.
- Toaletní a hygienické potřeby.
- Léky, svítilnu.
- Náhradní prádlo, oděv, obuv, pláštěnku, spací pytel nebo přikrývku.
- Kapesní nůž, zápalky, šití a další drobnosti.

